

13.6.2012

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

12 – 2012

Kokousaika: 13.6.2012 klo 16.00 – 18.53

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

12 – 2012

Mötestid: 13.6.2012 kl 16.00 – 18.53

Mötesplats: Gamla Råduset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslis-
ta i vilka någon har yttrat sig.

13.6.2012

208 §.....	4
Esityslistan asia nro 3	4
KAUPUNGINVALTUUSTON ENSIMMÄISEN VARAPUHEENJOHTAJAN VALINTA	4
Valtuutettu Rauhamäki	4
209–210 §.....	4
Esityslistan asiat nro 4 ja 5	4
TARKASTUSLAUTAKUNNAN EHDOTUS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE VUODEN 2011 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELYSTÄ SEKÄ VASTUUVAPAUSTE VUODELTA 2011	4
VUODEN 2011 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN	4
Kaupunginjohtaja Pajunen.....	4
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Luukkainen.....	7
Valtuutettu Urho.....	11
Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Ylikahri	13
Kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Hiltunen.....	16
Valtuutettu Vikstedt.....	18
Ledamoten Björnberg-Enckell	21
Valtuutettu Huru.....	24
Valtuutettu Kolbe	26
Valtuutettu Ebeling.....	29
Valtuutettu Hakanen	30
Valtuutettu Koskinen.....	33
Valtuutettu Saarnio	35
Valtuutettu Pelkonen.....	36
Valtuutettu Asko-Seljavaara	37
Valtuutettu Näre.....	39
Valtuutettu Autti	40
Valtuutettu Peltola.....	42
Valtuutettu Taipale.....	43
Valtuutettu Karhuvaara	44
Valtuutettu Hakanen	46
Valtuutettu Näre.....	47
Valtuutettu Holopainen	49
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Luukkainen.....	49
Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)	50
211 §.....	51
Esityslistan asia nro 6	51
KULTTUURI- JA KIRJASTOLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA.....	51
Valtuutettu Rauhamäki	51
212 §.....	51
Esityslistan asia nro 7	51
LIIKUNTALAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA	51
Valtuutettu Rauhamäki	51

13.6.2012

214 §.....	51
Esityslistan asia nro 9	51
UUDENMAAN LIITON PERUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN 1.1.2013 ALKAEN.....	51
Valtuutettu Hakanen	51
Valtuutettu Soininvaara.....	52
Ledamoten Björnberg-Enckell (replik).....	53
Valtuutettu Hakanen	53
Valtuutettu Arhinmäki.....	54
216 §.....	54
Esityslistan asia nro 11	54
MELLUNKYLÄN TONTTIENTÄ 47021/2 - 4, KORTTELIN 47035, TONTTIENTÄ 47042/4 JA 5 SEKÄ 47043/1 Y.M. ALUEIDEN (KOTIKONNUNTIENTÄ VARREN ALUE) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12017).....	54
Valtuutettu Koskinen.....	54

13.6.2012

208 §

Esityslistan asia nro 3

KAUPUNGINVALTUUSTON ENSIMMÄISEN VARAPUHEENJOHTAJAN VALINTA

Valtuutettu Rauhamäki

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kokoomuksen valtuustoryhmällä on ilo ja kunnia esittää valtuuston ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi Jan Vapaavuori ja samalla kiittää tehtävää hoitanutta Harri Bogomoloffia.

209–210 §

Esityslistan asiat nro 4 ja 5

TARKASTUSLAUTAKUNNAN EHDOTUS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE VUODEN 2011 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELYSTÄ SEKÄ VASTUUVAPAUDESTA VUODELTA 2011

VUODEN 2011 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vuosi 2011 oli Helsingin kaupungin taloudessa odotettua myönteisempi. Helsingin verotulot kasvoivat 9,3 % pääosin kunnallisveron noston seurauksena. Toimintamenojen kasvua saatiin hillittyä vuoden 2009 noin 6,5 %:sta ja vuoden 2010 noin 3,8 %:sta noin 2,5 %:iin. Huolimatta käyttötalouden ennakoitua paremmasta kehityksestä uutta lainaa jouduttiin ottamaan 115 miljoonaa euroa investointien rahoittamiseksi.

13.6.2012

Tarkastellessamme tänään puoli vuotta sitten päättynyttä tilivuotta olemme talouden käänteessä taas muuttuneessa tilanteessa. Tulevaisuuden rakentaminen nojautumalla aiempaan hyvään kehitykseen alkaa näyttää lähes mahdottomalta taloudessa tapahtuvien nopeiden käänteiden johdosta. Euroalueen velkakriisi on jatkunut jo yli 3 vuotta. Ajatus kooltaan hallittavissa olevien maiden pelastamisesta pahemman välttämiseksi ei näytäkään onnistuvan. Tämänhetkisinä riskeinä ovat uusien, kooltaan merkittävien valtioiden joutuminen tukitoimien piiriin, kansainvälisten rahoittajien kielteinen suhtautuminen koko euroalueeseen sekä tästä mahdollisesti seuraavat ennakoimattomat muutokset korkotasossa.

Eräiden euromaiden ongelmat ovat heikentäneet talouden näkymiä ja luottamusta, ja euroalue on tilastojenkin valossa ajautunut taantumaan. Euroopan heikentynyt taloustilanne ja Suomen riippuvuus viennistä ovat puolestaan lisänneet Suomen talouden epävarmuutta. Suomen viennin kasvu on hidastunut ja monilla toimialoilla jopa pysähtynyt. Suuria lomautuksia ja irtisanomisia on tehty. Hälyttävää on se, että Suomen vaihtotase oli vuonna 2011 alijäämäinen ensi kerran vuoden 1993 jälkeen. Näyttää siltä, että Suomen viennille aiemmin luonteenomainen korkea jalostusaste on pysyvästi taaksejäänyttä historiaa, elleemme pikaisesti pysty kääntämään tilannetta parempaan.

Toistaiseksi työllisyystilannetta on helpottanut osittain merkittävä eläkkeelle siirtyvien määrä. Työttömyysaste onkin viime ajat laskenut, mutta tällä hetkellä kehitys näyttää päättyneen. Suomen talouskasvu tulee olemaan matala kuluvana vuonna, ja erään pankin eilen julkaiseman ennusteen mukaan Suomikin ajautuisi taantumaan kesällä. Suomen lähiajan talouskehitys riippuu velkakriisin hoidosta. Jos euroalueen velkakriisin ajankohtaisista käänteistä seuraa pankkikriisi, Suomen talous tulee supistumaan selvästi ulkomaisen kysynnän heikentyessä.

Hyvät valtuutetut.

Lainarahoituksen saatavuus ja hinta riippuvat luottokelpoisuudesta. Suomen julkisen talouden viime vuosien vahva asema on ollut myös kunnille hyödyksi. Hallitusohjelmassa tavoite on Suomen hyvän luottokelpoisuuden säilyttäminen. Suomen julkisen sektorin hyvä luottoluokitus ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys, sillä esimerkiksi kevään aikana keskeinen luottoluokittaja Standard & Poor's arvioi Suomen luottokelpoisuuden kehitysnäkymät negatiivisiksi. Luottoluokituksen lasku vaikuttaisi toteutuessaan erityisesti rahoituksen hintaan ja saatavuuteen. Se heijastuisi myös kuntiin. Toistaiseksi kuntien varainhankinta ei ole vaikeutunut vielä merkittävästi, sillä kuntarahoitus on koettu jopa yhdeksi sijoittajien turvasatamista.

13.6.2012

On äärimmäisen tärkeää, että kunnat hoitavat oman osuutensa Suomen julkisen talouden hyvän luottoluokitustilanteen ylläpitämisessä ja kestävyysvajeen umpeen kuomisessa. Helsingin merkitys Suomen julkisessa taloudessa on merkittävä. Siksi Helsingin tulee hoitaa taloutaan vastuullisesti. Helsinki ei voi tuudittautua hyvinolontunteeseen, kun maailma ympärillä järkkyy. Hallitus vastasi Suomen julkisen talouden kestävyysvajeen takaaamisen haasteeseen vuoden 2012 talousarviossaan sekä viimeisimpänä vuosia 2013–2016 koskevassa valtiontalouden kehyspäätyksessä. Mainituilla toimilla valtio kohentaa rahoitusasemaansa yhteensä noin 2,7 miljardilla eurolla vuositasona vuoteen 2015 mennessä. Sopeutustoimet kohdistuvat sekä valtion tuloihin että menoihin. Veronkorotuksia toteutetaan 1,5 miljardilla eurolla ja menosäästöjä 1,2 miljardilla eurolla. Menosäästöt kohdistuvat erityisesti kunnille maksettaviin valtionosuuksiin. Kehyspäätyksen mukaisesti valtion budjettitalouden menot kasvavat nimellisesti vuosina 2013–2016 keskimäärin noin 1 %:n vuosittain. On huomionarvoista todeta, että reaalisesti menot alenevat vastaavalla ajanjaksolla keskimäärin noin 1 %:lla vuodessa.

Arvoisat valtuutetut.

Helsingissä hallituksen kehyspäätyksen kaltaisia kipeitä päätöksiä ei ole kyetty toteuttamaan. Tarkastuslautakuntakin toteaa arviointikertomuksessaan, että ”talouden haasteet ovat niin merkittäviä, että toimintamenojen kasvu tulee saada pysähtymään. Tämä voidaan toteuttaa vain poliittisella tasolla arvioimalla uudelleen palvelutuotannon volyymin, sisältöä, rakennetta ja tuottamistapoja.” Näin siis tarkastuslautakunta arviointikertomuksessa. Kahden viimeisen vuoden toteutunut maltillisempi menokasvu antaa viitteitä siitä, että pitkäjänteisellä ja johdonmukaisella työllä Helsinki pystyy sopeuttamaan talouttaan. Tämä ei kuitenkaan onnistu poukkoilevalla taloushoidolla. Tästä esimerkkinä voin mainita kuluvan vuoden ensimmäisen toteutumisen suunnitteen, jonka mukaan toimintamenot olisivat toteutuksessa 6 % kasvuvauhdilla. Mainita voi myös viestit talousarvioprosessin valmistelusta ja joidenkin lautakuntien raamin ylittävistä talousarvioehdotuksista.

Nyt jos koskaan virastojen ja liikelaitosten tulee kaikin tavoin pyrkiä loppuvuoden aikana hillitsemään menokasvua. Kuluvana vuonna ja lähivuosina Helsingin tulee toteuttaa tinkimättömästi strategiaohjelman mukaista talouden tasapainotavoitetta. Sen mukaan toimintamenojen kasvu asukasta kohden ei voi ylittää kustannustason nousua. On hyvä muistaa, että asetettaessa vuoden 2009–2012 strategiaohjelman tulostavoitteita velkakriisin nykyisestä laajuudesta ei ollut viitteitä. Tavoitteiden ei siis voida katsoa olevan nykytilanne huomioon ottaen ainakaan

13.6.2012

ylimitoitettuja. Niiden saavuttaminen on kuitenkin tällä hetkellä epävarmaa toteutuneiden ja kuluvan vuoden talousarvionäkymien valossa. Koska taloustilanteeseen ei ole odotettavissa nopeaa parannusta, tulevat taloutta koskevat päätökset tänä vuonna ja erityisesti linjaukset seuraavassa strategiaohjelmassa olemaan erittäin merkittävässä roolissa.

Arvoisat valtuutetut.

Eurooppalainen talousjärjestelmä on vakavasti uhattuna, maailmantalous on voimakkaassa murroksessa, tulevaisuutta on vaikea ennustaa. Varmaa kuitenkin on, että vastuullinen taloudenpito on entistä tärkeämpää. Onnistuminen kuluvan vuoden menokasvun hillitsemisessä, syksyn talouden tasapainoa vahvistavat budjettipäätökset ja uuden valtuuston strategialinjaukset luovat pohjan sille, miten Helsinki selviää ja millainen kaupunki meillä tulevaisuudessa on.

Kiitoksia.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana minulla on suuri ilo ja kunnia esitellä tarkastuslautakunnan vuoden työ eli vuoden 2011 arviointikertomus. Aluksi haluan todella lausua lämpimät kiitokset tarkastusviraston johdolle ja viraston huippuasiantuntijoille, kuin myös lautakunnan jäsenille. On todella ilo paiskia duunia kanssanne.

Esittelen nyt tiivistelmän tiivistelmän tässä esittelypuheenvuorossa. Toivon, että olette ehtineet lukea edes tiivistelmän, mieluusti tietenkin koko kertomuksen ja sen lausunnotkin. Tällä hetkellä näyttää siltä, että lautakunnan jäsenistä täällä on paikalla itseni lisäksi vain Sari Näre, eli kuunnelkaa tarkkaan sitten Sarin puheenvuoroa. Sari on kakkosjaoston vetäjä ja esittelee niitä tuloksia tarkemmin.

Tarkastuslautakunnan laatima vuoden 2011 arviointikertomus käsittelee kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Lautakunta on tarkastellut 27 keskeistä aihetta, kuten lasten ja nuorten syrjäytymisen ja koulupudokkuuden ehkäisyä, rakentamisen ja kiinteistöhoitojen vastuita, kaupungin taloutta, tuottavuuden mittaamista sekä johtamisen strategiaa ja konserniohjausta muun muassa.

13.6.2012

Tältä pohjalta olemme esittäneet yhteensä 90 suositusta toimenpiteistä, joihin kaupunginhallituksen ja hallintokuntien tulisi ryhtyä. Tarkastuslautakunta arvioi vuosittain myös, minkälaisiin toimenpiteisiin sen antamien suositusten pohjalta on ryhdytty ja mitä vaikutusta suosituksilla on ollut. Suositusten vaikuttavuutta on arvioitu 2 vuoden viiveellä, eli nyt vuoden 2011 kertomuksessa on arvioitu vuoden 2009 arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten vaikuttavuutta. Tämä analyysi löytyy kertomuksesta sivulta 3 eteenpäin. Siellä on liikennevaloilla, vihreällä, keltaisella ja punaisella, merkitty se, miten näihin toimenpiteisiin on ryhdytty, ja kuten huomaatte, niin siellä on kyllä todella paljon keltaista ja liikaa keltaista. Se tarkoittaa siis sitä, että suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty vain osittain.

Mistä tämä johtuu? Yksi selitys on varmastikin se, että kun kaupunginhallitus lausunnossaan on aina ilmoittanut pyytävänsä hallintokunnilta selvityksen toimenpiteistä, joihin hallintokunnat ovat sitten ryhtyneet – ja tämä menettely on ollut käytössä muutamia vuosia – niin käytännössä kaupunginhallitus on vain koonnut hallintokuntien antamat selvitykset. Eli kaupunginhallituksen tulisi oikeasti aktiivisemmin varmistua siitä, että toimenpiteisiin ryhdytään, ja valvoa myös sitä, että niin tehdään, jos halutaan, että ne toimenpiteet oikeasti toteutetaan, ja niin tulisi tapahtua.

Monena vuonna tarkastuslautakunta on huomauttanut siitä, että miten nämä sitovat tavoitteet on asetettu. Kuinka paljon niitä on ja miten ne on asetettu. Nämä sitovat toiminnalliset tavoitteet pitäisi oikeasti johtaa nykyistä selkeämmin strategiaohjelman tavoitteista, ja hallintokuntien tulee pyrkiä lisäämään sitovien toiminnallisten tavoitteidensa merkittävyyttä. Tämä merkittävyys vaihtelee aika paljon eri hallintokuntien välillä. Otan vain nyt yhden esimerkin. Ääripäinä esimerkiksi terveyspuolella on hoitotakuulaki, ja liikuntaviraston puolella on sitten sellainen tavoite kuin istutettujen kalanpoikasten määrä. Ei mitenkään yhteismitallisia ja aivan eri maailmasta molemmat, ja kummatkin ovat sitten sitovia toiminnallisia tavoitteita.

Tuossa edellä kaupunginjohtajaan puheenvuorossa kävi hyvin ilmi, mikä on kaupungintalouden tila tällä hetkellä ja miten se tulee etenevään, ja vaikka kaupungintalouden tila viime vuonna parani edellisvuodesta, niin velkaantuminen kuitenkin lisääntyi ja talouden haasteet tulevaisuudessa ovat niin merkittäviä, että toimintamenojen kasvu tulee oikeasti saada pysähtymään. Olemme nostaneet yhden tavan tai keinon, miten sitä voidaan hillitä: palvelutuotannon volyymin, sisältöä, rakennetta ja tuottamistapoja pitäisi arvioida uudestaan ja poliittisella tasolla. Näin toivomme, että saataisiin myös muutoksia aikaiseksi. Vuo-

13.6.2012

sittain myös tilintarkastajat ovat antaneet lukuisia suosituksia ja ohjeita asioiden parantamiseksi, ja esitämme myös lautakuntana, että virastojen ja liikelaitosten tulee ryhtyä viivyttelämättä korjaaviin toimenpiteisiin tilintarkastuksissa havaittujen epäkohtien poistamiseksi. Tämähän on sellainen asia, että tilintarkastajat niin kuin lautakuntakin on joillekin virastoille tai laitoksille joutunut samasta asiasta vuodesta toiseen huomauttamaan.

Arvioimme myös johtamisen strategian toteutumista ja totesimme, että johtamista on keskitetty kaupungissa strategian mukaisesti, mutta kokonaisuuksien hallinnan tarve tulee ottaa paremmin huomioon johtajien osaamisessa ja johtamista tulee vahvistaa siten, että kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja ohjaavat toimialarajat ylittäviä prosesseja, koska nythän ongelma on se, että ne hallintokuntien väliset rajat ovat aika korkeita ja tiukkoja.

Tuottavuus ja sen seuranta ja tarkkailu on tällä hetkellä kaupungin strategisessa toiminnassa aika tärkeässä roolissa, mutta sitä on aika pienellä tai yksipuolisella mittarilla mitattu. Toivomme, että sitä kuvattaisiin laajemmin tuottavuusmatriisien avulla ja myös palvelujen laatua ja vaikuttavuutta seurattaisiin paremmin.

Tarkastuslautakunnan suurennuslasin allahan on oikeasti koko kaupunkikonserni, ja kaupungin strategiassa oli asetettu tavoitteeksi, että tytäryhteisöjen määrää pitää vähentää. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan päinvastoin tytäryhteisöjen määrä kasvoi yhdellä. Toivomme, että konsernin johto arvioisi konsernikokonaisuuden tarkoituksenmukaisuutta ja että myös konsernijaoston asemaa täsmennettäisiin ja vahvistettaisiin. Me nimittäin teimme vertailun Espoon, Vantaan, Turun ja Helsingin konsernijaoston kesken, ja havainto oli se, että Helsingissä konsernijaostolla on kaikkein heikoin rooli.

Taannoin kaupungissa tehtiin mittavat Helsinki-Vantaa-selvitykset, mutta tulokset ovat jääneet aikalailla hyödyntämättä. Havaintojemme mukaan vain opetusvirasto on noudattanut niitä tai ottanut niitä käyttöön, ja olisi kyllä varmaan hyödyllistä, että myös esimerkiksi kaupungin suunnittelun ja kiinteistötoimen puolella otettaisiin näitä hallintokuntien välisiä yhteishankkeita käyttöön Vantaan esimerkin mukaisesti. Näin saataisiin nopeutettuja toimintoja ja varmasti myös synergiaetuja aikaiseksi.

Kuten tiedämme, niin Helsingissä on maan korkeimmat asumiskustannukset, ja myös omilla toimillamme kaupungissa olemme niitä nostaneet. Meillä on valtakunnallisia rakentamisen ohjeita tiukemmat omat normit, jotka sitten lisäävät rakentamiskustannuksia. Esimerkkinä vain

13.6.2012

se, että esteettömyysmääräykset ovat tiukemmat kuin valtakunnan tasolla.

Sitten olemme analysoineet innovaatorahastoa, joka on tällainen kaupungin oma erityispiirre, ja havaitsimme, että aika monissa tai joissakin tapauksissa näille hankkeille on pyritty saamaan rahoitusta ikään kuin talousarvion normaalitoiminnan lisäksi ja se ei ole ollut mitenkään erityisesti innovatiivista se toiminta. Toivomme, että näille avustettaville hankkeille luotaisiin tarkemmat kriteerit, joiden toteutumisesta sitten seurattaisiin. Muistaaksemme Itä-Helsingin innovaatorahastolla piti olla myös sitä vaikutusta, että Itä-Helsinkiin olisi saatu erityisesti jotain yritystoimintaa, mutta tällaisesta ei ole kyllä mitään havaintoa tämän arvioinnin perusteella. Esitämme, että innovaatorahaston toiminnan jatkamisen tarkoituksenmukaisuutta harkitaan vakavasti.

Kiitos, puheenjohtaja, ei mene kuin hetki enää.

Liikuntakonsernin kävimme läpi ja toteamme siltä osin, että yhteisiä tavoitteita ja hallinnollista yhteistyötä pitäisi lisätä tai on mahdollista lisätä. Kannattaa myös käydä läpi, mikä on liikuntarakenteiden tai -rakennusten korjausvelka.

Lopuksi, arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Joka vuosi on ollut meillä pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien kesken yksi yhteinen arviointikohde, ja vuoden 2011 osalta meillä oli 3 ympäristöön liittyvää tavoitetta: ilmastonmuutoksen hillintä, puhdas Itämeri ja yhtenäisen viheralueverkoston turvaaminen. Niiden osalta meidän päätelmämme löytyvät sivulta 64. Ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät kysymykset ovat niin mittavia, että sitä koskeva työ tulee organisoida nykyistä selkeämmin kaupunkitasolla ja yhteistyöstä ja työnjaoista tulee sopia myös pääkaupunkiseututasolla. Viheralueethan eivät tunne kaupunkirajoja, joten niiden suunnittelu on toteutettava pääkaupunkiseututasoisesti. Itämereen suojeluun tähtäävässä toiminnassa pitää pyrkiä yhteistyöhön valtion järjestöjen ja muiden tahojen kanssa.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Jään mielenkiinnolla kuuntelemaan teidän puheenvuorojanne.

Kiitos.

13.6.2012

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Nyt on esittelyssä 100-sivuinen tarkastuskertomus, ja kuulumme tarkastuslautakunnan puheenjohtajan arviot Helsingin kaupungin vuoden 2011 toiminnasta ja taloudenpidosta. Muutama viikko sitten meillä oli täällä valtuustossa lähetekeskustelu tulevan valtuustokauden strategisista tavoitteista. Nämä liittyvät aivan olennaisesti yhteen. Samoja strategioita arvioidaan viime vuodelta 2010 kuin mitä lähetettiin keskusteluun johtopäätöksineen eteenpäin.

Kokoomuksen valtuustoryhmä ei voi muuttaa kantojaan niin, että sama jatkuu tässä puheenvuorossa. Miten toteutuivat valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet viime vuonna? Sitten me vielä kuulemme näiden 100 asetetun tavoitteen toteutuma. Meillä on syksyllä käsilläme ne 90 tarkastuslautakunnan ehdotusta siitä, mitä pitäisi tehdä. Totta kai valtuustokausittain tehtävä suunnitelmallisuus on kunnallishallinnollissa erittäin arvokas asia, mutta kyllä kokoomusryhmän mielestä strategian toimeenpanoa on vauhditettava – ei vain todettava, että meillä on lukumääräisesti paljon käsittelyssä olevia asioita ja hankkeita.

Strategian tavoitteiden pitää ohjata toimintaa, tavoitteet pitää johtaa strategiasta, strategian välittämät linjat pitää panna toimeen paremmin ja niihin pitäisi hallintokuntien sitoutua. Tämä todettiin jo siinä, kun linjattiin tulevia strategioita. Tavoitteet eivät voi myöskään olla ristiriitaisia toistensa kanssa. Esimerkiksi meillä on tämä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Siinähan on selvä ristiriitainen tavoite, jos se on ollut painopisteenä ykkösalue menneinä vuosina, 2010 vuonna, ja nyt sitten tulevassa budjettiraamissa esitetään, että opetusviraston pitäisi ne säästöt tehdä juuri opetuksen tuntien määrässä. Tässä millään lailla käytäntö ja strategiset tavoitteet eivät tue toisiaan.

Tavoitteisiin sitoutumisen vaatimus koskee henkilökuntaa, mutta myös meitä luottamushenkilöitä valtuustossa ja eri lauta- ja johtokunnissa, mutta yksinkertaisesti, meillä on aivan liikaa tavoitteita. Talousarvioon merkitys 100 tavoitetta sitovina eivät voi olla mahdollisia niin, että niitä seurattaisiin jatkuvasti ja ne olisivat jotenkin yhteismitallisia. Ne ovat vielä laajoja ja erittäin epäselvästi ilmaistuja, ei mitattavia ja ei mittareilla arvioitavia. Sitovia tavoitteita pitää pystyä mittaamaan, ja jos hallintokunnan asettamat tavoitteet vuosittain ilman muuta saavutetaan, niin pitäisi jo haastetta lisätä. Ensiksi tietysti haasteet ovat taloudenpidossa. Veroprosentin nostolla saatu taloudentilan paraneminen ei kokoomuk-

13.6.2012

sen valtuustoryhmän mielestä ole mitään kestäväää taloutta, ja tästähän uudet uhkakuvat kuultiin ylipormestarin puheenvuorossa. Kaupunki onnistui vuonna 2011 strategisissa tavoitteissaan hillitä toimintamenojen kasvua ja kustannusten nousua alemmaksi. Tästä tietysti kehumiset, mutta eihän se riitä tuleviin haasteisiin.

Uudet talouden epävarmuuden tekijät edellyttävät, että me poliittisella tasolla arvioimme, mitä palveluja kaupungin kuuluu tarjota. Palveluiden tuotantotavoissa vaadimme rohkeampaa uudistamista. Tätä tukee tarkastuslautakunnan kertomus. Yksityisen ja kolmannen sektorin yhdessä kuntatuottajan kanssa pitää innovoida parempia palveluita helsinkiläisille, ja kaupungin tuottamat palvelut tulee tuotteistaa niin, että kustannukset näkyvät. Vain tätä kautta poliitikkojen on mahdollista ottaa kantaa ja pohtia sitä tärkeysjärjestyssä niissä tavoitteissa. Meillä pitää olla yksimittaiset luvut, mistä arvioida.

Työn tulosten arviointiin tarvitaan nykykäytäntöjen tunnistamista. Paljonko hankkeita on meillä hallintokunnittain nyt meneillään? Miten niissä on edetty ja mitä on luvattu? Miten toiminnan tuloksia mitataan? Ei voi olla niin, että kiinnitetään huomiota enemmän johonkin. Siellä pitää olla konkretiaa. Tavoitteista muistuttaminen ei voi olla tarkastuslautakunnan kertomuksen varassa, vaan siihen tulee hallintokunnittain luottamusmiesten voida puuttua, jos ongelmia on.

Kun strategian toteutumisessa siellä on aina välillä taisteluja ja siellä on hidastelua ja takkuamista, niin toivon, että me voisimme saada selvyys, mikä on se sellainen helpdesk, josta virkajohto pystyy osoittamaan, että on aika mennä eteenpäin. Ei voi mennä mihinkään selän taakse, että tämä ei kuulu kenenkään tehtäviin. Voisin omalta kokemusuraltani kertoa useita tapauksia, joissa yksinkertaisesti olisi tarvittu kaupunginhallituksen puuttumista siihen, että asiat eivät etene.

Tarkastuslautakunta on arvioinut esittämiensä suositusten vaikuttavuutta kolmiportaisilla kriteereillä. Kertomusta lukiessa tuntuu, kuin kovin moni asia olisi jäänyt jo tavoiteasetannassa siihen, että tehdään ihan niin kuin on tehty ennenkin. Vastauksena suora sitaatti tarkastuslautakunnan taulukosta: "On ryhdytty osittain suositeltuihin toimenpiteisiin". Tämän totesi tarkastuslautakunnan puheenjohtajakin, ja emme olleet keskustelleet aiemmin. Tämä on ihan merkittävä havainto, että on ryhdytty toimenpiteisiin, mutta ei sanota, että kuinka pitkälle on päästy esimerkiksi siinä, paljonko toisen asteen koulutuksen keskeyttäneiden oppilaita on saatu takaisin tai miten heidät ohjataan esimerkiksi oppisopimuksen tai työpajojen kautta takaisin koulutukseen. Jos lähes kaikkien hallintokuntien vastauksissa todetaan, että toimenpiteisiin olisi ryhdytty muutenkin kuin tarkastuslautakunnan kehotuksesta, niin onko

13.6.2012

tarkastuskertomuksen suositukset sitten annettu aivan turhaan? Jos me ensi syksynä kuulemme, että ne 90 tarkastuslautakunnan suositusta ovat sellaisia, että olisi hienoa niihin ryhdytty muutenkin, niin tämä ei voi olla jotenkin tämän valtuuston mukaista.

Seuraava sitaatti: "Toimenpiteiden vaikutusten arviointi on vaikeaa, jos esimerkiksi investointien vuosisuunnittelun, ikäjohtamisen ja ammattikoulutuksen toiminnan kehittämisen vaikutuksia ei voida vielä arvioida." Kaikkea tätähän meillä on kaupungissa tehty kymmenet vuodet, niin miten ihmeessä näitä tuloksia ei voida vielä edes arvioida? Täytyyhän meillä olla mittarit, jotka voidaan arvioida.

Tärkeimpänä palvelutuotannossa kokoomusryhmä pitää nyt lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä aivan niin kuin tarkastuslautakuntakin. Lasten vanhempien mielenterveys- ja päihdepalvelujen riittävyys on turvattu paremmin. Sieltä lähtevät lasten mahdollisuudet selvittää ja käydä koulua. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistäminen ei tuo hyötyä tämänhetkiseen tilanteeseen. Toisen asteen ammatillisiin koulutuspaikkoihin ei ole ollut Helsingissä riittävästi kuluneen 10 vuoden aikana eikä ole vielä. Aika usein kaupungissamme kuulee käsityksen, että täällä tehdään kaikki jo parhaalla mahdollisella tavalla, ja niin paljon tehdäänkin. Arviointikertomuksen ja kansalaispalautteen mukaan vielä on paljon parannettavaa.

Kokoomuksen valtuustoryhmä kiittää tarkastuslautakuntaa kaupungin työn vertaisarviointia sisältävästä laajasta seikkaperäisestä raportista. Sen soisi olevan lyhyempi ja johtopäätösten ja suositusten yksinkertaisempia. Tähän voidaan päästä vain, jos valtuuston asettamia strategisia ja sitovia tavoitteita vähennetään. Strategian toteuttaminen on hankalaa, mutta se ei voi olla vaikeaa näin isossa kaupungissa.

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Ylikahri

Arvoisa puheenjohtaja, bästa ordförande. Hyvä valtuusto, bästa fullmäktige.

Tarkastuslautakunta on jälleen kerran tehnyt erinomaista työtä nostamalla esiin kaupungin hallinnon haasteita, ongelmakohtia ja saavuttamattomia tavoitteita. Lautakunnan raporttia oli hyvä lukea nyt, kun pari viikkoa sitten kävimme lähetekeskustelun tulevasta valtuustostrategiasta. Lautakunnalla oli hyvin sama näkemys kuin valtuuston enemmistöllä: strategiaa tulee saada entistä ohjaavammaksi ja jokaisen vuoden talousarvion ja siihen liittyvien sitovien tavoitteiden tulee perustua entistä selkeämmin nelivuotiseen kokonaisstrategiaan.

13.6.2012

Tarkastuslautakunnan tekemän selvityksen mukaan me Helsingin valtuutetut koemme, että meillä on muita kaupunkeja vähemmän mahdollisuuksia vaikuttaa tavoitteiden asettamista koskevaan päätöksentekoon. Tämä on tärkeä huomio. Luottamushenkilöiden roolia tavoitteiden asettamisessa tulee vahvistaa.

Budjetin sitovista tavoitteista toteutui 78 %. Luvussa ei mielestäni ole hurraamista, vaan parempaan tulokseen tulee pyrkiä. Tarkastuskertomus nostaa esiin sen, että Helsingin kaupungin virastojen rajat ovat niin korkeita, että ne haittaavat toimintaa. Valitettavasti tämä on ollut tiedossa jo pitkään. Virastojen rajojen ylittäviä hankkeita on todella hankala viedä eteenpäin. Eihän tässä ole mitään järkeä. Me olemme luoneet hallintomallin, jossa vasen käsi estää oikeaa kättä tekemästä oikeita asioita. Virastokeskeinen ajattelutapa johtaa osaoptimointiin, joka ei palvele kaupunkilaisia parhaalla mahdollisella tavalla.

Olemme onneksi viemässä läpi erittäin tärkeää uudistusta, kun yhdistämme sosiaali- ja terveysvirastot. Näin pääsemme toivottavasti monesta tällaisesta turhasta raja-aidasta eroon. Raja-aitoja löytyy kuitenkin aivan liian monesta paikasta. Otan muutaman esimerkin. Opetusvirasto ja liikuntavirasto kinaavat vuosi toisensa jälkeen aivan turhaan koulujen ja koulupihojen käytöstä liikuntapaikkoina. Kaupunkisuunnitteluvirasto ja rakennusvirasto tekevät päällekkäistä ja jopa toisiaan haittaavaa työtä esimerkiksi katujen ja puistojen rakentamisessa ja suunnittelemisessa. Kaupunkipyörien hankkiminen tuntuu juuttuneen usean viraston keskinäiseksi syyttelyksi.

Yksi virastorajat ylittävä projekti on ollut lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jolle varattiin tälle valtuustokaudelle oma määräraha. Vihreä ryhmä on tarkastuslautakunnan kanssa samaa mieltä siitä, että tätä toimintaa tulee jatkaa nyt ensimmäisen kauden päättyessä nimenomaan virastorajat ylittävinä hankkeina. LASU-hankkeiden lisäksi tarvitsemme uutta otetta kaikkeen hallintorajat ylittävään toimintaamme. Tarkastuskertomus sanoo näin: "Johtamista tulee vahvistaa siten, että kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat ohjaavat toimialarajat ylittäviä prosesseja ja seuraavat niiden toteutumista." Siinä todellista haastetta johdollemme.

Seuraavaksi muutama sana kaupungin taloudesta. Vuoden 2011 talous oli hyvällä mallilla. Verotulot olivat 53 miljoonaa euroa arvioitua suuremmat ja menojen kasvu arvioitua pienempää. Viivan alle jäi 250 miljoonaa euroa. Voidaankin kysyä, onko strategian mukaista, että Helsinki tekee jälleen budjettia paljon paremman tuloksen, tällä kertaa 150 miljoonaa euroa paremman. Missä silloin on poliittinen ohjaavuus, jos

13.6.2012

budjetti ja tilinpäätös näyttävät näin erilaisilta vuosi toisensa jälkeen? Ymmärrämme kyllä, että kaupungin johto muistuttaa meitä valtuutettuja talouden uhkakuvista. Vaikka vuoden 2011 talouden mittarit olivat suotuisat, huolenaiheita on. Aivan kuten kaupunginjohtaja äsken meille kertoi, kaupungin velkataakka kasvaa, verotulot asukasta kohden kasvavat hitaammin kuin naapurikunnissa, tulevaisuudessa uhkaa liikelaistostemme yhtiöittämisen myötä pienentyvät voitonjaot ja suurimpana uhkana Euroopan laajuinen taloustaantuma.

Vihreä ryhmä haluaa kuitenkin muistuttaa, että talouden uhkakuvat ovat pieniä verrattuna ympäristöongelmien mittaluokkaan. Viime vuonna kaupunginjohtaja näytti täältä kalvolta kuvan, jossa synkät pilvet leijuvat Helsingin taivaalla. Näitä synkkiä pilviä olivat silloin kaupunginjohtajan mukaan juuri talouden uhkakuvat, mutta meidän mielestämme todellisia synkkiä pilviä ovat ilmastomuutos, väestönkasvu, luonnonvarojen liikakäyttö, metsäkato ja saastuminen. Jälleen viime päivinä on uutisoitu erittäin huolestuttavista tutkimustuloksista, joiden mukaan ilmastomuutos etenee pahimpien skenaarioiden mukaan. Nature-lehti kertoi, että laajat ekosysteemit voivat romahtaa jopa lähivuosisikymmeninä.

Toivoisimme kaupungin johdolta, että myös näistä asioista muistutettaisiin meitä valtuutettuja samalla innokkuudella kuin taloudellisesta säästäväisyydestä. Helsingillä on paljon mahdollisuuksia omalta osaltaan kääntää kehityksen suuntaa. Keinot kyllä tiedetään, tarvitaan vain tarmoa ryhtyä toimiin energian säästämiseksi, fossiilisten polttoainoiden käytön lopettamiseksi ja liikenteen muuttamiseksi kestäväksi. Tarvitsemme lisää sitovia tavoitteita, joilla ohjataan virastot ympäristöystävällisempään suuntaan. Neljännesvuosittain jaettavan toiminnan ja talouden seurantaraportin yhteydessä tulisi käsitellä myös ympäristöasioita. Teenkin seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet lisätä neljännesvuosittain jaettavaan talouden ja toiminnan seurantaraporttiin keskeiset ympäristömittarit, kuten energiankulutuksen, hiilidioksidipäästöjen ja jätteiden määrän kehitys.

Tilinpäätöksistä ja budjeteista päättäessämme kiinnittyy huomiomme liikaa lyhyen aikavälin taloudelliseen etuun. Talouskasvu tuottaa kyllä lisää verotuloja, mutta se ei poista ympäristöongelmien mustia pilviä taivaaltamme vaan usein jopa synkentää niitä.

Tarvitsemme uusia tapoja arvioida toimintaamme. Meidän on muutettava Helsingin kaupunki sellaiseksi, että se tuottaa ekologisesti ja sosi-

13.6.2012

aalisesti kestäväää hyvinvointia kaupunkilaisille ja sitä kautta koko planeetalle. Näillä saatesanoilla vihreä valtuustoryhmä puoltaa vuoden 2011 tilinpäätöksen hyväksymistä.

Kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Hiltunen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kaupunginjohtaja Pajunen luonnehti mielestäni osuvasti ei niitä uhkatekijöitä vaan sitä näkymää, joka meillä koko Suomessa ja täällä Helsingissä yhtä hyvin vallitsee tähän toimintaympäristöömme eli talouden muutokseen tai mahdollisiin muutoksiin. Kaupunginjohtaja totesi, että Helsingin ei kannata tuudittautua hyvinolontunteeseen, ja se pitää paikkaansa siinä, että emme voi tuudittautua siihen näkymään, joka avautuu tarkastellessamme viime vuoden tilinpäätöstä. Näin Helsinki-päivän jälkeisenä päivänä kuitenkin sanon, että eilen joka puolelta kuului tietyllä kotiseutuhenkisyydellä asukkaiden tyytyväisyys omaan kotikaupunkiinsa. Kyllä minä kuuntelin sitä niin, että se kertoo siitä, että Helsingin asukkaat haluavat, että kaupungissa pidetään jämäpti ote taloudesta – tuo Helsinki-vaakunan veneen pohja ehjänä taloudellisesti – mutta myös, että hyvä taloudenpito ei häiriinny siitä, että asukkaat voivat hyvin ja että myös täydennämme ja panostamme siihen, että ihmisten välinen eriarvoisuus ja terveyserot eivät kasva tässä kaupungissa eikä myöskään kaupunginosien välinen eriarvoistuminen voimistu niin kuin nyt uhkakuvana on.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus mielestäni painotti nyt tänä vuonna hyvin voimakkaasti juuri näitä seikkoja, jotka ovat meille sosiaalidemokraattisille valtuutetuille erittäin tärkeitä, nimenomaan syrjäytymiskehityksen ehkäisy. Kaupunginvaltuustohan on jo ryhtynyt toimiin nuorten syrjäytymisen estämiseksi, ja juhla kokouksessa valtuusto päätti 10 miljoonan euron määrärahan myöntämisestä nimenomaan nyt siihen, että me estämme sen, että meidän peruskoulunsa päättäneet nuoremme eivät jää yksin ja että heistä joka ikiselle tarjoutuu mahdollisuus rakentaa omaa tulevaisuuttaan työn tai koulutuksen kautta. Tähän toimeen on jo ilmeisesti ryhdyttykin monilla aloilla, virastoissa ja kaupungissa, mutta tarvitaan myös valtuuston ja kaupunginhallituksen seuranta.

Tuossa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa minusta tulee vastuuta myös valtuustolle. Kyllä kaupunginhallituksen tietenkin tulee ryhtyä toimiin konkreettisesti, niin kuin tavallaan kaupunginhallitus lupasikin minusta nyt tässä omassa koosteessaan, mikä olisi kaupunginhallituksen käsittelyssä, mutta valtuustolle jäi kyllä vastuu siitä, että val-

13.6.2012

tuusto ottaa tosissaan myös ne omat strategiansa, ne tavoitteet. Nyt minä kysyisin ja jättäisin meidän mieliimme sen pohdinnan, että miten me saisimme nuo strategiset ja taloudelliset tavoitteet nykyistä sitovammin yhteen ja miten me voisimme sitä kokonaisuutta seurata.

Tuosta tarkastuskertomuksestahan ilmenee, että nimenomaan toiminnalliset tavoitteet toteutuvat paremmin kuin taloudelliset tavoitteet. Mieleeni tulee tuo valtion menettelytapa, jossa hallituskaudella on ainakin 4 vuoden kehykset, mutta sitten siellä on sellainen palokuntavalmius siihen, että voidaan vuosittain ja vielä puolivuositainkin vastata uusiin välttämättömiin tarpeisiin, jotka pitää hoitaa. Tämän kaltainen menettelytapa ehkä oli vihreiden valtuustoryhmän ajattelun takana. Sosiaalidemokraatit eivät ole tähän ottaneet kantaa, mutta saattaisi olla hyvä, että me voisimme päästä sitä kautta paremmin priorisoimaan meidän painopisteitämme niin, ettemme olisi joka vuosi samaan vuosibudjettiin sitoutuneita kaikilla toimialoilla. Voisimme tänä vuonna painottaa jotakin erityistä toimialaa ja seuraavan toista, eli priorisoinnin mahdollisuus ehkä olisi silloin varmempi. Mutta tämä on varmasti haaste tälle valtuustolle marraskuun seminaarissa pohtia, ja sitten tämän valtuuston tehtävä on jättää uudelle valtuustolle omat evästyksensä seuraavaa kautta varten.

Sosiaalidemokraattien puolesta haluan kyllä korostaa, että meidän pitää rakentaa ehjää Helsinkiä. Se on se pääpaino. Huoli vuoden 2011 tilinpäätöstä tarkastellessa nousee tästä investointien tasosta, 500 miljoonaa vuodessa, ja nyt ehkä tästä käyttötalouden menojen repeämästä, joka tänä vuonna on uhkaamassa tai mahdollinen – miten näitä voidaan sovittaa yhteen? Lainaa on meillä 1,3 miljardia tällä hetkellä, ja viime vuonnahan lainan nettomäärä lisääntyi vain 115 miljoonaa, kun se vuonna 2009 ja 2010 oli reippaasti yli 200 000 miljoonaa euroa.

Tänä vuonna näkymä on erilainen. Me olemme päättäneet viime vuonna investoida tulevaisuuteen näillä aluerakentamishankkeilla, ja ne ovat pitkäkestoisia hankkeita, ja tavallaan se investointitaso on sidottu nyt jo. Tässä on minusta se haavoittuvuus, joka Helsingin kaupungin taloudessa on. Tämä pitää tietenkin sisällään sen, että me voisimme täällä toimintamenojen tuottavuuden puolella päästä sellaiseen sitoutumiseen jostakin palvelutasosta niin, että siellä tavoitteissa on myös talous mukana, mutta tarkastuskertomuksessa on minusta hyvin otettu kantaa selkeästi siihen, että tuottavuutta ei mitata pelkästään suoritteilla, vaan siellä pitää olla tämä laatu ja vaikuttavuus mukana. Miten me sitä vaikuttavuutta mittaamme, niin siinä onkin meille päättäjille ja viranhaltijoille haastetta.

13.6.2012

Ihan lopuksi sanon, että eduskunnassa käsitellään nyt kuntarakennemuutosta, ja se kyllä koskee myös pääkaupunkiseutua ja vaikuttaa aika paljon siihen, mitkä tulevaisuusnäkökymät meillä on. Helsingin valtuusto on ottanut kantaa siihen, että tässä hankkeessa tulee tarkastella sekä kuntarakennemuutoksia että myös tätä seudullista hallintoa. Se on hyvin tärkeää Helsingin tulevaisuuden kannalta. Helsinki-Vantaaliitoksen hyvät puolet pitää ottaa käyttöön niin kuin tässä tarkastuslautakunnan arviointiraportissa sanotaan.

Lopuksi. Viime vuonna meillä oli vuoden lopussa 595 384 asukasta, ja arvoisa ylipormestari, laskin jo ennusteita, että tänä vuonna syyskuussa te saatte varautua siihen, että sinne Kätilöopistolle tai Naistenklinikalle mennään onnittelemaan 600 000 rajan ylittävää vastasyntynyttä helsinkiläistä, jolla on hyvä tulevaisuus.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensin muutama sana tilinpäätöksestä. Talouden epävarmuudesta huolimatta pahat aavistukset eivät ainakaan ihan vielä ole toteutuneet Helsingin talouden vahingoksi. Alkuvuosikin on mennyt samoin aika hyvissä merkeissä. Vasemmiston ryhmän mielestä on järkevää jatkaa investointeja uusien asuinalueiden esirakentamiseen, kun rahoitusta on saatavissa järkevään hintaan. Lainarahalla rakentaminen on hyväksyttävää erityisesti näinä vuosina, kun sataman alueita muutetaan asumistarkoitukseen ja kun on suuret investoinnit käsiillä. Jos tilanne muuttuu, tulee meidän mielestämme hidastaa ensin liikenneinvestointeja ja uudisrakentamista, mutta omien tilojen ja oman infran peruskorjauksia on jatkettava.

Verotulot kasvoivat, koska veroprosentti nostettiin 18,5 %:iin ja koska työllisyys ei heikentynyt ihan siinä määrin kuin pelättiin. Tällaisessa tilanteessa, kun asukkailta on kerätty verorahoja yli budjetin tavoitteen, ei tule heikentää palveluja. Se näyttää välistävedolta kaupunkilaisen kannalta. Tilinpäätöksen mukaan toimintamenot ovat kasvaneet vain 1,3 % asukasta kohti suhteutettuna, mikä on reilusti vähemmän kuin kustannustason nousu. Niinpä moni vanha ja sairas odottaa ja jonottaa apua.

Yleisesti kaupungin tilinpäätöksestä on sanottava samoin kuin budjettikirjastakin, että sen ymmärrettävyyttä olisi syytä parantaa. Erityisesti tietokoneen ruudulta käsityksen saaminen on varsin työlästä. Ainakin sen verran dokumentteja pitää muuttaa, ettei toistu äskettäinen nolon

13.6.2012

näköinen kiista. Ensin tehdään juhlapäätös nuorten ja lasten hyväksi ja sitten sama summa puuttuu opetustoimen talousarviosta. Ei näin.

Arviointikertomuksesta olen tehnyt huomioita kolmesta aiheesta: liikunnasta, rakentamisesta ja sosiaalityöstä. Yleensä ja tälläkin kertaa tarkastuslautakunta on tehnyt kiitettävän arviointikertomuksen, ja se on jokseenkin ymmärrettävä ja hyvin kiinnostava, ja mieluummin paperilta. Tarkastuslautakunta on arvioinut kaupungin liikuntakonsernin ohjattavuutta ja päätyttyä suosittamaan uudelleenjärjestelyjen tutkimista sekä eri yhteisöjen yhteisten tavoitteiden asettamista. Liikuntaviraston kautta jaettavat vuokrasubventiot ovat olleet melko näkymätöntä tukea, joka jatkossa tulisi ilmoittaa budjettikirjassa. Kannatamme mielellämme lautakunnan suosituksia, ja lisäksi tulee selvittää, miten kaupungin satsaus liikuntaan kohdistuu eri asukasryhmiin. Kaupungissamme on varmaan maan monipuolisimmat liikuntatilat, joka voisi paremmassa ohjauksessa edistää paremmin yhteisstrategioita, muun muassa terveyserojen kaventamista. Liikunnan tukemisessa yhteisillä varoilla on aina se vaara, että tuki ei osu maaliinsa vaan lopputuloksena on, että ne ihmiset, jotka liikkuvat joka tapauksessa, ilahtuvat alennuksista ja ilmaisista palveluista, mutta liikkumattomia ei kyetä motivoimaan. Motivaation herättäminen on liikuntapolitiikan kaikkein vaikein kysymys.

Liikuntavirastolla on kyllä tehtäviä, jotka oikeastaan eivät kuulu liikunnan alaan, kuten venelaiturien vuokraaminen liiketoimintakäyttöön. Sellainen on mielestäni kiinteistö- tai rakennusvirastolle kuuluva homma, ja mieluummin ilman subventioita. Liikuntavirasto on osoittanut jopa uppiskaisuutta siinä, ettei tarkastuslautakunnan ohjeita asiallisten tavoitteiden asettamisesta ole toteutettu eikä asetettu. Samoin palautetta tulee liikuntaseuroista sen takia, etteivät liikuntavirasto eikä opetusvirasto ole pystyneet luomaan toimivaa liikuntatilojen varausjärjestelmää, vaikka ovat olleet tekevinään sitä jo vuodesta 2007.

Tarkastuslautakunta on kysynyt HKR-Rakennuttajalta ja Staralta, ovatko niiden rakentamisen valvontaresurssit riittävät. Itse olen tehnyt talousarvioaloitteita samasta aiheesta muutamana vuonna. Tarkastuslautakunta sai eri vastauksen kuin minä. Aloitteisiin tuli vastaus, että enempää henkilökuntaa ei tarvitse palkata, mutta lautakunnalle vastaus oli, että tarvetta on. Laatuongelmat niin saneeraus- kuin uudiskohteissa osoittavat, että parempaan on pakko pystyä. Tulee halvemmaksi tehdä kerralla kunnolla. Kaupunki on parantanut oman toiminnan tarkastamista, ja siitä johtuu, että HKR-Rakennuttajan palkollinen ja muutamien rakennusliikkeiden henkilökuntaa pidätettiin rikoksesta epäiltynä. Oma hajuaistini on sanonut, että täällä haisee. Sen takia olen siitä niin montaa kertaa räkittänyt täällä. Ilmi tulleissa tapauksissa on käytetty hyväksi näköjään sitä, että muutos- ja lisätyövaraukset, jotka lasketaan

13.6.2012

hankkeen hinnan päälle automaattisesti, ovat olleet helppo rahastuskohde vilpin tekijöille, kun valvontaa ei ole ollut. Pitäisi vielä harkita sitä, että hallintokunta, jolle rakennetaan tai saneerataan tiloja, asettaa omaa henkilökuntaansa valvontatehtäviin. Minusta kaupungin ei myöskään olisi ihan pakko hyväksyä rakennusliikkeitten tapaa kilvoitella nopeusennätyksissä, kun ne tiukimmat aikataulut eivät kuitenkaan pidä ja jälki on huonoa.

Sosiaalitoimen puolelta. Tarkastuskertomuksen arviot huostaanotoista ovat hyviä ja merkitseviä. Köyhyyden, osattomuuden, mielen sairauksien ja päihteiden käytön seuraukset ovat kurjinta, mitä lapset ja nuoret joutuvat tässä kaupungissa kohtaamaan. Kun nuoren tai lapsen luottamus aikuisiin on mennyt, täytyy nuorisokodin, perhekodin tai muun sijaishuoltopaikan aikuisten aloittaa kasvurauhan rakentaminen tyhjästä. Se on hirveän vaikea tehtävä eikä läheskään aina onnistu. Se näkyy asemilla ja ostareilla, missä huostaanotetut nuoret sosiaalistuvat keskenään ja harjoittelevat kamppailulajeja vartijoiden kanssa. Sijaishuoltopaikan aikuiset viettävät taas aikaansa työpaikallaan voimatta tehdä juuri muuta kuin virka-apupyynnön poliisille.

Lasten ja nuorten psykiatrinen hoito on HYKS:n tehtävä, eikä siitä täällä valtuustossa päätetä, mutta täytyy sanoa, että oikeasti psyykkisesti sairailta nuorilla ei ole turvallista paikkaa tässä kaupungissa. Sairaalas- sa ei voi asua, eikä niissä ole liiemmin paikkojakaan. Toisaalta kotona tai sijaishuoltopaikassa ole riittävää tukea sairauden hoitoa ajatellen. Joskus näyttää jopa siltä, että yksityinen nuorisokoti ottaa tarkoituksella potilaan tai asukkaan, joka todennäköisesti joutuu olemaan sairaalahoidossa sijoituksen aikana. Maksuthan maksetaan sairaalassa olon ajaltakin. Verovaroin varataan ja maksetaan silloin kahta paikkaa yhtä aikaa. Tämä on tietysti yksityiskohta, mutta huomionarvoinen, kun tiedetään, että kaikki maksaa paljon ja jokainen sairaala- ja asumispaikka on tarpeellinen.

Lapsiperheiden, lasten ja nuorten vaikeuksiin on erittäin vaikea puuttua. Sen takia Vasemmistoliiton valtuustoryhmä kannattaa tarkastuslautakunnan monia ennalta ehkäiseviä toimia tukevia suosituksia, kuten toimeentulotuen realistista budjetointia, lapsiperheiden kotipalvelujen lisäämistä ja kouluterveydenhuollon resurssien parantamista. Näillä huomiolla valtuustoryhmämme kannattaa tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä vuoden 2011 tilinpidosta.

Kiitos.

13.6.2012

Ledamoten Björnberg-Enckell

Arvoisa rouva puheenjohtaja, bästa fullmäktige.

Det är dags att se bakåt en stund för att få en uppfattning om läget för vår 200-åriga huvudstad. Helsingfors är i särställning då det gäller kostnader, utmaningar som har med befolkningen att göra, och då det gäller förmögenhet. Med skatteintäkter på 2,7 miljarder euro, ett överskott på 284 miljoner euro inom koncernen, låt vara att det mesta hänför sig till den affärsverksamhet vi helsingforsare äger, och med balansomslutning på nästan 12 miljarder euro har vi helsingforsare möjligheter och val. Nya lån om 115 miljoner och investeringar om cirka 500 miljoner euro bör ställas i förhållande till balansräkningen på 12 miljarder euro.

Taloudenpito on tietenkin osa pitkää jatkumoa, ja vuoden 2008 finanssikriisin jälkeinen aika on ollut vaikeasti ennustettavaa. Tälläkin hetkellä, kuten kuulimme, vuoden 2013 ennustaminen on haastavaa, koska jälleen uudet euromaiden epävarmuustekijät heiluttavat maailmaa ja edessä saattavat olla taas vaikeammat ajat. Kulunutta vuotta tarkasteltaessa voi vain todeta, että edellisen vuoden puheen uusiokäyttö olisi osittain ollut mahdollinen. Arvostettu rahoitusjohtaja Tapio Korhonen tiimeineen on jälleen onnistunut ohjaamaan päätöksentekoa ja budjettikuria niin, että tilinpäätös on ylijäämäinen. Oikeutetusti voi todeta, että budjetti ei taaskaan pitänyt, ja kuten jo edellisenä vuonna, on aiheellista kysyä, mihin kunnallisveron nostoa tarvittiin tai mihin sitä käytettiin.

Tack alla ni tjänstemän som på olika sätt har bidragit till att hålla kostnadsökningen nere. Det är ni som har skapat årets goda resultat. Därtill har ökningen av skatteintäkter om sammanlagt 233 miljoner euro i förhållande till året innan, med 153 miljoner euro mer i kommunalskatt, 78 miljoner mer i samfundsskatt och 2 miljoner mer i fastighetsskatt inneburit att helsingforsarna betalar lite mer för sitt boende i staden än vad staden gör av med på serviceproduktion och andra kostnader.

Helsingkiläisen näkökulmasta tilinpäätöksen hyväksyminen on poliittisesti kuuma paikka. Kun tänään toteamme vuoden 2011 ylijäämän, joudumme päättäjinä jo huomenna keskustelemaan vuoden 2013 budjetista, esimerkiksi kouluavustajien työsopimuksista sekä opetustoimen tuntiresursseista. Meiltä päättäjiltä kysytään, miksi virastojen raamit ovat olleet palkankorotuksia ajatellen osittain riittämättömät. On sanomattakin selvää, että palvelutuotannon tehostaminen on oltava keskeinen tavoite, jotta tulevaisuudesta selvitään, mutta taloudellinen priorisointi ja resurssien kohdentaminen ovat politiikan kovinta ydintä. Päättäjien näkökulmasta resurssien oikea mitoittaminen, budjettivallankäyt-

13.6.2012

tö merkitsee asioiden laittamista tärkeysjärjestykseen. Kuitenkin moninaisen kaupunkikonsernin kokonaisuuden hallitseminen on haastavaa. Virastojen budjettikehitystä voi vuoden aikana seurata, mutta liikelaitosten ja muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulokertymä jää huomattavasti vaikeammin hahmoteltavaksi.

On tärkeää, että kehitetään sähköisiä työkaluja ja järjestelmiä, jotta päättäjien ja virkamiesten kokonaiskuva kaupunkikonsernista selkiää. Jos sähköinen päätöksentekojärjestelmä johtaa siihen, että valtuutettujen mahdollisuus tutustua paksuihin raportteihin vaikeutuu, tarvitaan oikeita työkaluja.

Det är en stor utmaning för förtroendevald att få en helhetsbild av den mycket diversifierade koncernen. En fungerande demokrati förutsätter ändå att de förtroendevalda har möjligheter att tillgodogöra sig besluts materialet. Så är det nog inte till alla, på alla sätt idag. För den som har en egen läsplatta eller dator med stor skärm, går det att bläddra igenom den här grovt taget 400-sidiga beredningen, men den som är hänvisad till att läsa texten från Stadshusets PC är i sämre situation. För att förbättra förutsättningarna för läsandet av elektroniskt material föreslår jag följande hemställningskläm.

Ehdotan seuraavaa toivomuspontta:

Stadsfullmäktige förutsätter att läsplattor. Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att skaffa såkalade läsplattor för att beslutsfattarna ska kunna läsa och tillgodogöra sig omfattande rapporter och beredningsmaterial.

Suomeksi vapaasti käännettynä:

Valtuusto edellyttää, että selvitetään päätöksentekijöille hankittavista elektroniset lukulaitteet ja tabletit, jotta laajojen raporttien ja selvitysten lukeminen helpottuu.

Revisionsnämnden har också i år gjort ett gediget arbete för att genomlysa centrala verksamheter och sektorer i staden. Man har fäst uppmärksamhet på hur stadens verk samarbetar för barnens och de ungas välmående. Det är en strategisk åtgärd.

Att försäkra sig om att den nya generationen har förutsättningarna att kunna ta hand om staden också i framtiden är viktigt. Och det var en viktig signal som Helsingfors i sitt 200-års jubileumsbeslut gav, att man satsade 10 miljoner på ungdomen och därmed på framtiden. Flera av

13.6.2012

oss tyckte nog att ett Guggenheim-bygge hade varit en utmärkt födelsedagspresent. Något som säkert många barn och unga gärna hade sett i sin hemstad. Men att satsa direkt på den växande generationen var ett klokt beslut. Tack ändå till stadsdirektör Pajunen för ett modigt och framsynt initiativ för konst och museiverksamheten i Helsingfors. Revisionsnämnden fäster uppmärksamheten vid behovet av utbildningsplatser på andra stadiet i Helsingfors, här behövs kontinuerlig påtryckning på undervisningsministeriet för att råda bot på rättigheten att öppna studieplatser. Ett minderårigt barn utan en plats i skola inom rimligt avstånd från hemmet kan vara en personlig tragedi, men det är en risk för senare utslagning.

On edelleen kehitettävä virastorajojen ylittävää yhteistyötä lasten ja nuorten edun hyväksi. Lasten huostaanottojen ja perheiden avuntarpeiden suhteen on toimittava, jotta puuttuminen ongelmiin tapahtuisi oikea-aikaisesti. Perheiden ja lasten sosiaaliset ongelmat eivät saisi kaatua opettajien ja koulujen harteille.

SFP-gruppen uppfattar att idrottsverksamhet bidrar till att öka stadsbornas och framför allt barnens och de ungas välmående. För att minska hälsoskillnaderna mellan invånarna är det av största betydelse att idrottsanläggningarna finns jämt fördelade över staden. Revisionsnämndens uppmaning om en effektiverad ägarstyrning av idrottskoncernen och en samordning är välkommen.

Tarkastuslautakunta on ansiokkaasti kiinnittänyt huomiota tällä hetkellä keskeiseen kaupungin toimialaan eli rakentamiseen ja varsinkin rakennuttamiseen. Koko alan ja oman virkamiehen lahjusepäilyt ovat ikävä uutinen, kun isot korjausrakennustyöt ja laajat uudisrakennustyömaat ovat käynnissä. Suunnitteluprosessien hallinta ei riitä, mikäli kaupungin omien eri toimijoiden yhteistyö ei pelaa tai korjausrakentamisen rakennusaikainen valvonta ei ole tarpeeksi tehokasta. Koska sisäilmaongelmat ovat kaupungin toimitiloissa liiankin tavallinen ja erittäin kallis vaikeus, on toimitilojen käyttäjän näkökulmasta eli pääomavuokranmaksajan kannalta keskeistä, että rakentaminen on laadukasta ja valvonta tehokasta. Kaupungin kannattaa ehdottomasti panostaa osaaviin valvojiin ja parempaan koordinointiin omien toimijoiden, Staran, HKR-Rakennuttajan, rakennusvalvonnan, Tilakeskuksen ja Palmian välillä.

Toisaalta lautakunta kiinnittää..

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Aivan juuri. Toisaalta lautakunta kiinnittää huomiota kaupungin omiin rakennusmääräyksiin ja kehottaa tarkastelemaan niitä kriittisiä. Mikäli

13.6.2012

valtakunnallisia ohjeita tiukemmat normit lisäävät asuinrakentamisen kustannuksia, on asiaan puututtava.

Fru ordförande.

Med dessa ord tackar SFP-gruppen revisionsnämnden för ett gott arbete och förordar att bokslutet för 2011 godkänns och att det i beslutsförslaget föreslagna överföringarna görs.

Kiitos, tack.

Valtuutettu Huru

Arvoisa puheenjohtaja.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää kiitoksensa henkilöille, jotka ovat osallistuneet tilinpäätöksen ja arviointikertomuksen tekoon. Tarkastuslautakunnan jäsenet taustajoukkoineen ovat tehneet ansiokasta työtä, mikä on todettavissa laadukkaasti toteutetusta arviointikertomuksesta ja sen lukuisista parannusehdotuksista.

Helsingin kaupungin vuosi 2011 oli taloudellisesti ajateltuna parempi vuosi kuin mitä oli budjetoitu. Talousarvion alijäämäksi arvioitiin -102,7 miljoonaa euroa, kun talousarvion mukainen ylijäämä ilman liikelaitoksia ja itsenäisiä rahastoja oli 53,8 miljoonaa euroa. Ylijäämä poikkesi budjetoidusta 156,6 miljoonaa. Melkein kuin Guggenheimin mentävä aukko, mutta tosiasiassa vallitsevassa taloustilanteessa kyseinen ylijäämä on osoitus hyvin hoidetusta Helsingin kaupungin taloudesta. Vuonna 2011 talouden tunnusluvut paranivat muun muassa toimintamenojen kasvuvauhdin hillitsemillä ja 1 %:n kunnallisveroprosentin noston ansiosta. Helsingin kaupungin strategian tavoitteena on, että kaupungin toimintamenojen kasvu asukasta kohden ei ylitä kustannustason nousua. Tämä tavoite saavutettiin. Silti yksittäisen kaupunkilaisen velkaosuus on ylittänyt 2 000 euron rajan.

Vaikka toimintamenot ovat kohtuullistuneet, verotulot kasvaneet ja vuosikatteen osuus poistoista on parantunut, Helsingin kaupungin tulorahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen. Vuosikatteen parantamisesta huolimatta velkaantuminen lisääntyi ja vuonna 2011 Helsingin nettolainanotto oli 115 miljoonaa euroa. Helsingin kaupunki on investoinut kiitettävästi. Ei vain uuteen vaan myös täydennys- ja korjausrakentamiseen tulisi kiinnittää yhä enemmän huomiota. Kiinteistöjen kosteusvaurioiden lisääntyminen nielee varoja, joten rakentamisen valvonta tulee toteuttaa riittävillä resursseilla. Homekoulujen ja päiväkotien nopea

13.6.2012

kuntoon saattaminen peruskorjauksiin tulee olla edelleen kaupungin kunnia-asia. Tarvittavien korjausten oikea-aikainen suorittaminen kun tuo säästöä kaupungin kassaan.

Kaupungin infrastruktuurin kunto ei tule esiin ainoastaan poikkeavien luonnonilmiöiden kohdalla, kuten elokuun 2011 kaatosateen jäljiltä. Tiettyt kaupunginosat, muun muassa rintamamiestontteja sisältävät vanhat kaupunginosat, olisi hyvä ottaa perusteellisemmin tarkastelun alle, mitä tulee putkiin ja tieosuuksien kestävyYTEEN. Ovatko sadevesiviemärit riittävän suuria, mikä on tien kulutus- ja ajoneuvojen painonkesto tai huomioidaanko rakennuslupien myöntämisessä alueelle rakennettavat viemärit? Kiitos, että Helsingin kaupunki kiirehti hulevesijärjestelmään liittyvää selvitystä. Tätä avitti perussuomalaisten aktiivisuus asiassa, ja mikä parasta, toteutuminen toivottavasti näkyy myös kaupunkilaisten arjessa.

Helsinki on palvelujen kaupunki. Vaikka kaupungin kokonaisuus toiminnan tuottavuuden ja talouden parantamisen ohella on tärkeää, se ei voi tapahtua palvelujen laatua tai vaikuttavuutta heikentämällä. Turvallisuus ja turvallinen kaupunkiympäristö ovat osa tätä kokonaisuutta. Toimivat lähipalvelut on se todellisuus, jonka kautta kaupunkilainen arkeaan elää. Sosiaali- ja terveyssektorin yhdistyminen tuonee helpotusta poikkihallinnolliseen yhteistyöhön ja toimiviin palveluihin kaupunkilaisten parhaaksi. Lasten ja nuorten huostaanottojen hoito on oltava erityisen huolenaiheen kohde. Väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen muuttuminen ovat usein kuultuja sanoja, joita ei tule käyttää keppihevosenä tavoittellessa työn tuloksellisuutta, tuottavuutta tai kustannustehokkuutta puhuttaessa sosiaali- ja terveysalalla työskentelevästi henkilöstömäärästä. Ihmisenä ihmiselle – sitä ei uusinkaan teknologia korvaa, ja hyvällä hoidolla on hintansa.

Sähköisten järjestelmien käyttö palveluissa on hyvä mutta myös ongelmallinen asia. Millä tavoin turvataan esimerkiksi ikäihmisten palvelujen saatavuus? Esimerkitapauksia on kertoa hammashoidon ajanvarauksesta alkaen. Helsingin ei tule edistää kaupunkilaisten syrjäytymistä teknologian kehityksellä.

Toiminnan arvioinnissa yhtenä kohtana on terveysvaikutusten huomioiminen päätöksenteossa. Vastuuntuntainen ja ajan tasalla oleva kaupunki huomioinee tämän sähköisten järjestelmien hyödyntämisessä, oli kyse sitten opetuksesta tai vanhusten talojen turvajärjestelmistä. Valtuuston käytössä oleva Ahjo-järjestelmä ontuu toimintoissaan. Lähtökohtaisesti voi sanoa, että käytössä olevien tietoteknisten järjestelmien on tuettava käytännön työtä eikä hankaloittaa sitä.

13.6.2012

Työttömyysluvut ja työllisyyden hoito ovat pysyneet lähes muuttumattomina vaatien edelleen panostuksia kaupungilta. Panostuksia vaatii myös harmaan talouden torjunta. Toisen asteen koulutuspaikat ovat kiiven alla, ja oppilaitosten rahoitusperusteet vinouttavat kilpailua alalla. Koulujen keskinäiseen kilpailuun opiskelijoista uppoaa huomattavat summat koulun markkinoinnin kuluina. Pääpaino tulisi kuitenkin olla koulupudokkuuden ja syrjäytymisen ehkäisyssä mahdollistamalla jatko-opiskelupaikka sitä haluavalle nuorelle.

Kansainvälisen talouden kehityssuunta ei jätä meitä paistattelemaan päivää. Yleiselle talouskehitykselle eurovaluutan ongelmat ovat uhka, ja sopiikin kysyä, onko eurokriisi ajamassa Suomea taantumaan ja milloin tämän huomaa helsinkiläinen veronmaksaja omassa taloudessaan. Helsingin on siis jatkettava kurinalaista taloudenhoitoaan, mutta miten se toteutetaan heikentämättä liiaksi Helsingin lähipalveluverkkoa? Kyseenalaista kaupungin taloudenhoitoa on metrokauppojen jatkaminen Siemensin kanssa varsinkin, jos ilmenevät ongelmat tullaan ratkaisemaan välimiesoikeudessa. Sitä varten lieneekin tarpeen elää jo etukäteen säästeliäästi. On hyvä, että valtuusto saa vuosittain selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin Helsingin kaupungin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet tarkastuslautakunnan toimittaman arviointikertomuksen johdosta ja onko asiointila muuttunut.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä puoltaa vuoden 2011 tilinpäätöksen vahvistamista ja tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella puoltaa vastuuvapauden myöntämistä kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtavilla viranhaltijoille.

Kiitos.

Valtuutettu Kolbe

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kuten jo 60-luvulla todettiin, kaupunki nähtiin eräänlaisena koneena tai elävänä organismina, jonka kaikkien osien tulee toimia yhteen, jotta kokonaisuus elää kunniallisesti. Siksi tarkastuslautakunnan arviointikertomus on eräänlainen kaupunkikoneen Raamattu. Sitä sopii lukea tarkasti ja asiaan kuuluvalla hartaudella.

Talousarvion tavoitteet ovat puolestaan merkittävä tulevaisuuden asettin, jonka sisällöt tulisi perustua valtuuston hyväksymään strategiaohjelmaan. Historiallisesti voi sanoa, että tavoitteiden asettaminen Hel-

13.6.2012

singissä on muihin kaupunkeihin verrattuna ollut realistisempaa, joskin kuten kaikki tiedämme varsin hallintovetoista. Valtuutettujen suhtautuminen tavoitteiden asettamiseen, sisältöön ja ohjausvaikutukseen on täällä viranhaltijoita kriittisempää. Tapaamme kritisoida tavoitteiden eriarvoisuutta ja suurta määrää. Kuten tarkastuskertomuksessakin näkyy, liian moni asia jää jalkoihin. Siksi olisi tärkeää kytkeä meidät valtuutetut entistä tiiviimmin tavoitteiden asettamiseen ja seurantaan.

Nyt olemme saaneet lukea, että vanhat ongelmat ovat edelleen olemassa. Strategiaohjelman ja sitovien tavoitteiden välinen yhteys on edelleen ohuehko. Talousarvio ei nyt oikein toimi strategian toteuttamisen välineenä, ja hallintokuntien välinen toiminnallinen ja taloudellinen yhteys on edelleen aivan liian heikko. Sama koskee poikkihallinnollisten tavoitteiden määrää verrattuna aikaisempiin vuosiin ja muihin kaupunkeihin. Ollaan edelleen jäljessä, muutamia parannusyrityksiä toki on olemassa.

Huolestuttavaa viestintää on myös se, että eräiden merkittävien virastojen toimintakatteet ovat heikentyneet 2000-luvun aikana. Viesti on selvä, mutta keinot epäselviä. Vaikka taloudentilaa on kohennettu veroproosentin korotuksen avulla ja toimintojen ja menojen kasvuakin on onnistuttu hillitsemään, samaan aikaan on velkaantuminen lisääntynyt. Talouden haasteet tulevat olemaan niin merkittäviä, että tarvitaan järeitä toimenpiteitä. Tulevan valtuuston tärkeimpiä tehtäväkenttiä tulee kuulumaan juuri tähän näin. Rakenne- ja tuottamistapakysymykset sekä palveluiden volyymi ovat edelleen keskiössä. Kokonaisvaltainen johtajuus nousee hallinnossakin tärkeäksi, ja tarvitaan virastojen kokonaiskoordinoitua.

On vain todettava nyt tänään, että vuoden 2011 tilinpäätösvuoteen liittyy pahoja yleiseurooppalaisia, jopa globaaleja, tummia varjoja. Emme tiedä, milloin valo alkaa näkyä pankkikriisin ja euron tilanteen suhteen. tiedämme vain sen, että rahatalouden yleiset ongelmat liukuvat kovin herkästi paikallistasolle eli kuntatalouden ongelmiksi. Ajat ovat monella tavalla edelleen hyvin epävarmoja, ja tilanne asettaa kunnat suurien haasteiden eteen. Edelleenkin elämme paineessa. Palvelutuotannon kustannustehokkuutta on kasvatettava edelleen. Tilanteella on toki seurauksensa. Rakentamisessa ja kaavoituksessa ei päästy tavoitteisiin, vaikka samaan aikaan Helsingin vetovoima kasvoi. Ristiriita tuottaa jatkuvaa paineistusta muun muassa päivähoitoon ja opetustoimeen, ja henkilöstönkin osalta Helsinkiä seuraavat meille kaikille niin tutut ongelmat. Pätevän henkilökunnan saamisen ja osaaminen varmentaminen ovat avainkysymyksiä. Helsingin tulee pitää kiinni hyvästä työnantajan maineestaan edelleenkin terävöittämällä palkka- ja palkitsemispolitiikkaansa.

13.6.2012

Tärkeää on ja sitä ryhmämme tukee, että painopiste pidetään edelleen elinkeinotoimintojen vahvistamisessa. Iloitsemme siitä, että kulttuurinen moninaisuus on olennainen osa myös 2010-luvun helsinkiläistä identiteettiä. Meillä näkyvä panostus kulttuuriin ja suur tapahtumiin jatkui viime vuonna onnistuneesta. Hyvää henkeä viritti WDC-hanke ja Guggenheim-selvityksen laatiminen, joka viime vuonna kasvatti vielä iloisen odotuksen henkeä. Tässä yhteydessä haluan myös osaltani lausua kiitokset kaupungin johdolle ja erityisesti kaupunginjohtaja Pajuselle paneutuvasta ja sitouttavasta selvitystyöstä.

Iloitsemme myös siitä, että Senaatintorin ja Kauppatorin välisen alueen ja kortteleiden kehittäminen lähti vauhtiin ja kaupungilta saatiin myös vihreää valoa ja uutta asennetta koskien tori- ja katutapahtumia. Silti, jos katsotaan Leijona- ja lähikortteleiden tilannetta, ongelmia on edelleen olemassa. Entisen Kiseleffin talon vuokrataso on sängen korkea ja tilat kunnostuksenkin jälkeen jossain määrin kalseat, ja olemme jo saaneet viestejä yrittäjien suuresta vaihtuvuudesta. Sama huoli korkeista vuokratasoista koskee myös meille niin tärkeitä kauppahallien yrittäjiä. On pidettävä huoli, että halliyrittäjyys ja pienyrittäjyys säilyy Helsingissä tärkeänä osana kaupungin ilmettä. Musiikkitalon valmistuminen ajallaan oli ilonaihe koko Suomelle, ja olemme jo nähneet, miten alueesta on muodostunut vetovoimainen oleskelutila. Tästä kaikesta olemme kovin tyytyväisiä, ja kuten tarkastuskertomuksesta saimme lukea, liikuntapuolelta sen sijaan kaivattaisiin nyt hyvää yhteistyötä ja monipuolisuudella profiloitumista.

Nuoriso on meille tärkeä asia ja kysymys. Helsingin kaupungin on tehtävä ratkaisuja, joilla tuetaan nuorten työllistämistä. Kaupungin tarjoamat toimet on saatettava sellaisiksi, että nuoret löytävät ne tehokkaammin. Tulee ottaa yhden luukun periaate. Kannatamme edelleen yhteiskuntatakuun nostamiseksi Helsingin kärkihankkeeksi. Kaupunkikunnan tulee edelleen reagoida eri ryhmien palvelutarpeisiin oikea-aikaisesti. Perheiden ja lasten asema on jatkuva eräänlainen tällainen suhdanneherkkä tunnistin. Opetustoimessa näkyvät siksi aikamme haasteet. Ongelmanuorten tavoittaminen ei ole helppoa, mutta tavoitteen tulee meillä olla selkeä. Helsinkiläisten lasten ja nuorten on saatava hyvän elämän eväät kotikunnassaan kotioloista riippumatta. Siksi syrjäytymisen ehkäisy on ryhmämme mielestä edelleen pidettävä vahvasti Helsingissä esillä, ja tavoitteiden toteutuminen tässä kentässä on tärkeää. Oppimistulokset Helsingissä ovat jääneet lähinnä valtakunnan keskitasoon.

Kaupunkilaiset haluavat toimivia, rajoista piittaamattomia ja lähellä olevia palveluita. Pääkaupunkiseudun yhteistyössä oli taukovuosi. Odo-

13.6.2012

tamme nyt hallituksen toimia asiassa. Keskustan ryhmä korostaa edelleen, että on tärkeää pitää yhteyttä kolmannen sektorin toimijoihin. Kannatamme kriittistä läpivalaisua, mitä tulee innovaatorahastoon. Esimerkiksi ryhmällemme on jäänyt epäselväksi vuosien varrella, mitä yli 5 miljoonan euron tuen saanut Forum Virium oikeastaan on tehnyt.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuustoryhmämme haluaa kiittää jälleen kaikkia kaupungin työntekijöitä työstään paremman kaupunkielämän hyväksi. Näillä sanoilla valtuustoryhmämme kannattaa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä.

Kiitos.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät kaupunginvaltuutetut.

Helsinki ei ole Kreikka eikä Ateena. Helsingin ja Suomen taloutta on hoidettu paremmin kuin monissa muissa Euroopan maissa. Velkaantumisasteemme ei ole niin huono kuin se olisi, mikäli taloutta olisi hoidettu vastuuttomasti. Iloitsemme siitä, että Suomi on EU-luokan parhaimpia oppilaita ja myös Helsinki pärjää kaupunkien joukossa. Huonon luokan parhaimmistoon kuuluminen ei kuitenkaan saa riittävästi meille. Meidän on pyrittävä ajoissa näkemään tulevat haasteet. Sosiaalipoliitikassa puhutaan ennaltaehkäisystä ja varhaisesta puuttumisesta. Aivan oikein sosiaalipoliitikassa ymmärretään, että ennaltaehkäisty ongelma on halvin ongelma ja varhain puututtu ongelma on vielä selvästi halvempi ongelma kuin päälle kaatuneen ongelman hoitaminen. Miksi tämä ymmärretään paremmin sosiaalipoliitikassa kuin talouspolitiikassa?

Euroopan taloudellinen turbulenssi aiheuttaa suuria paineita koko euroalueelle. Vaikka emme tiedä, mitä Euroopassa tapahtuu, niin sen me tiedämme, että Helsinki pärjää paremmin, jos Helsingin oma taloudellinen asema on vahva. Tämä on erityisen tärkeää, koska Helsingin taloudellinen tilanne tulee varsin pysyvästi muuttumaan haasteellisemmaksi vanhusväestön lisääntymisen ja siihen liittyvän huoltosuhteen heikkenemisen myötä. Jos me emme nyt päättäväisesti laita kaupungin taloutta parempaan kuntoon, niin seuraavat valtuustot joutuvat sen tekemään tarpeettoman huonoista oloista lähtien.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä on samaa mieltä tarkastuslautakunnan kanssa. Helsingin talouden haasteet ovat niin merkittäviä, että

13.6.2012

toimintamenojen kasvu on saatava pysähtymään. Nyt on tärkeää, että tämä ei jää vain niin sanotuksi hurskaaksi toiveeksi, vaan tarvitsemme yhteistä sitoutumista tähän. Kristillisdemokraatit ovat valmiita omalta osaltaan sitoutumaan siihen, että annamme oman panoksemme tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Kun menokasvun hillintä ei riitä, vaan talouden tasapainoa on tavoiteltava tinkimättömästi, niin on tietenkin ennakoluulottomasti voitava tarkastella uudestaan palvelutuotannon sisältöä, volyymia ja tuottamistapoja. Kun talouden resurssit ovat aina rajalliset, joudumme harkitsemaan, mihin kaupungin taloudelliset voimavarat kohdennetaan, miten samat voimavarat saadaan riittämään paremmin.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä pitääkin hyvänä, että Guggenheim-hanke kaatui. Siinä olisi sidottu kaupungin voimavaroja tavalla, joka olisi ollut pois tärkeimmistä tehtävistä. Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä pitää tärkeänä, että palvelutuotantoa ja sen rakennetta uudelleen arvioitaessa mietittäisiin ennakoluulottomasti myös erilaisia tapoja asumiskustannusten laskemiseksi ja rakentamisen nopeuttamiseksi. Edelleen pidämme tärkeänä, että harmaaseen talouteen ja muihin laittomuuksiin puututaan päättäväisesti ja ankarasti. Vastaavalla tavalla päättäväisesti ja ankarasti pitää puuttua siihen, milloin erilaisia kaupungin tukia käytetään tahallisesti väärin perustein. Tällaiseen pitää puuttua voimakkaasti, koska muuten kaupungille jää vähemmän varoja niiden tukemiseen, jotka apua tarvitsevat. Pitää myös miettiä sitä, miten esimerkiksi sosiaaliset tuet voidaan kohdentaa siten, että ne mahdollisimman hyvin auttaisivat sellaiseen elämäntilanteeseen, että avuntarve myös loppuu. Jos tässä kyetään saavuttamaan parannusta, niin siitä seuraa merkittäviä säästöjä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä kannattaa päätösehdotuksia.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige.

Finanssikriisi ja hallitusten siihen vedoten harjoittama julkisten menojen leikkaaminen uhkaa ajaa euroalueen myös Suomen taantumasta la-
maan. Onko Helsinki osa ongelmaa vai sen ratkaisupyrkimyksiä? Onko Helsinki osa leikkauspolitiikkaa vai pyrkiikö kaupunki omalta osaltaan

13.6.2012

torjumaan lamaa ja vastaamaan kriisin oloissa kasvaviin palvelujen tarpeisiin?

Tilinpäätös osoittaa, että kaupungilla on resursseja, joilla voidaan parantaa palveluja, perusturvaa, työllisyyttä, kohtuuhintaista asumista, joukkoliikennettä ja monia muita tärkeitä asioita. Viime vuodelta kaupungille kertyi ylijäämää yli 280 miljoonaa euroa. Kaupunkikonsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 310 miljoonaa euroa voitollinen. Rahavarat ylittivät jo huikean 1 miljardin euron tason. Pienellä osalla näistä ylijäämistä päästäisiin eroon palvelujen alibudjetoinnista. Toimintamenot asukasta kohti laskettuna kasvoivat kuitenkin vain 1,3 %. Tämä tarkoittaa reaalisesti suurin piirtein 80 miljoonan euron vähennystä käytävissä olleisiin varoihin, jos lähtökohtana pidetään kunta-alan keskimääräistä kustannustason nousua 3,2 %. Tämä näkyi Helsingissä monien palvelujen heikentymisenä, henkilöstön lisääntyvänä hiostuksena ja useiden työntekijöiden liian pieninä palkkoina. Siksi tarkastuslautakunnan johtopäätös toimintamenojen karsimisesta investointeihin otettujen velkojen takia on SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmän mielestä väärä. Investointeja ei pidä rahoittaa helsinkiläisten palvelujen kustannuksella.

Arvoisa puheenjohtaja.

Arviokertomus osoittaa, että palvelujen alibudjetoiminen johtaa siihen, että ongelmat pahenevat ja laskut kasvavat. Esimerkiksi lasten ja nuorten lisääntyneiden huostaanottojen taustalla vaikuttavat muun muassa perheiden kotipalvelujen, päihde- ja mielenterveyspalvelujen riittämättömyys sekä ehkäisevän toimeentulotuen ja varhaisen tuen vähyys. Lapsiperheiden kotipalvelut ovat supistuneet 90-luvun alun jälkeen Helsingissä kolmanneksien. Kouluterveydenhuollossa pitäisi suosituksen mukaan olla lääkäriä kohti 2 100 oppilasta. Helsingissä heitä on 3 400. Yli viidesosa peruskoulun aloittavista ja peruskoulun päättävistä oppilaista ei pääse lainkaan edes lakisääteiseen vuositarkastukseen. Oppilashuollon puutteet näkyvät myös ammatillisten oppilaitosten suuressa keskeyttäneiden määrässä. Arviokertomuksen perusteella on selvää, että erillismäärärahat lasten ja nuorten hyvinvointiin, niin tärkeitä kuin ne ovatkin, eivät riitä, jos ei pidetä huolta myös peruspalveluista. Budjetin sitovien tavoitteiden joukkoon olisikin syytä ottaa lähipalvelujen turvaaminen kaikilla kaupungin alueilla. Tämä on tärkeää myös hyvinvointi- ja terveyserojen vähentämiseksi.

Tarkastuslautakunta kritisoi aiheellisesti sitä, että päätösten terveysvaikutusten ennakoarviointi on Helsingissä vähäistä. Jatkossa olisi syytä arvioida myös sitä, miten asukkaiden ja henkilöstön vaikutusmahdolli-

13.6.2012

suudet toteutuvat esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen organisatiomuutoksen kaltaisissa ratkaisuisa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Joukkoliikenteen edistämisen tavoitteet ovat toteutuneet huonosti. Joukkoliikenteen matkustajaosuus poikittaisessa liikenteessä on edelleen alle 19 %, vaikka sen nostaminen on kuulunut budjetin sitoviin tavoitteisiin jo vuosia. Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun osuutta ei ole edes selvitetty, vaikka sekin kuuluu budjetin tavoitteisiin. Joukkoliikenteen kokonaistaloudelliseen edullisuuteen olisi syytä kiinnittää huomiota nyt, kun Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymässä ovat esillä yli 10 % hintojen korotukset joukkoliikenteen lippuihin. Helsingissä olisi mahdollista siirtyä jopa maksuttomaan joukkoliikenteeseen, jos luovuttaisiin yksityisautoilua palvelevista uusista tunnelihankkeista ja ohjattaisiin ruuhkamaksujen tuotot joukkoliikenteen edistämiseen. Uusia johtopäätöksiä tarvitaan myös ilmastopäästöjen vähentämisen tavoitteista. Vaatimattomasta 20 %:n tavoitteesta pitää päästä mahdollisimman pian 40 %:n tavoitteeseen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota HKR-Rakennuttajan, Staran ja Tilakeskuksen toteuttaman valvonnan puutteisiin rakennus- ja peruskorjaushankkeissa. Media on kertonut tähän liittyvistä lahjusepäilyistä. Itsekin olen pyytänyt selvittämään sosiaaliviraston tilaamien vanhusten ja vammaisten asuntojen muutostöiden ylilaskutusta. Uusin tapaus, josta olen pyytänyt selvitystä, koska Siilitien kiinteistöjen peruskorjausten kilpailuttamiseen ja lisätöiden teettämiseen liittyviä epäselvyyksiä. Tällaisten ongelmien ehkäisemisessä on työmaiden teknisen valvonnan resurssien lisäämisen ja alihankintaketjujen rajoittaminen ohella tärkeä merkitys myös asukkaiden vaikutusmahdollisuuksilla. Esimerkiksi vuokralaisneuvottelukunnan esittämä Heka-tason työmaatoimikunta olisi tarpeen.

SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmän mielestä rakentamisen alueella olisi syytä arvioida uudelleen MA-ohjelmassa otettu suunta suurten alueiden suunnittelun ja rakentamisen kokonaisurakoihin. Esimerkiksi viime kokouksessa käsittelemämme Kalasataman kaavaratkaisu osoitti, että tällainen suurten urakoiden kilpailuttaminen on johtanut tilanteeseen, jossa yksi yhtiö voi vedättää rakennusoikeuden yli kaksinkertaiseksi ja tehdä kaupan itselleen edullisesti, kun mitään todellista kilpailua ei hankkeen suuruuden ja alan keskittyneisyyden takia syntynyt. Johtopäätöksiä olisi mielestämme syytä tehdä myös Guggenheim-seikkailusta, jossa kaupunginjohtajan ratkaisulla sidottiin rahaa ja voi-

13.6.2012

mavaroja hankkeeseen, johon ryhtymistä ei ollut ennalta käsitelty esimerkiksi valtuustossa ja jossa myyjä toimi itse tarjouksensa arvioijana. Tämä on mielestämme varoittava esimerkki siitäkin, miksi ei pidä keskittää lisää päätösvaltaa pieneen piiriin, kuten konsernijaostoon, vaan on syytä toteuttaa valtuuston kansanvaltahanketta ja vahvistaa ennen muuta asukkaiden ja valtuuston roolia päätöksenteossa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Esitän lopuksi 4 pontta valtuuston hyväksyttäväksi.

Yksi:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet ohjata osa kertyneestä ylijäämästä jo syksyn aikana sivistys-, sosiaali- ja terveystoimen palvelujen määrärahojen ja henkilöstön riittävyyden turvaamiseen.

Toinen ponsi:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet ottaa lähipalvelujen turvaaminen kaikilla kaupungin alueilla osaksi talousarvion sitovia tavoitteita.

Kolme:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten voidaan helpottaa pääsyä koululääkäriin, koulupsykologin ja koulukuraattorin vastaanotolle.

Neljäs ponsi:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää yhteistyössä HSL:n kanssa mahdollisuudet ryhtyä alentamaan joukkoliikenteen lippujen hintoja.

Kiitos.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Aluksi joitakin kommentteja perinteisesti koskien tilintarkastajien loppuraporttia. Virastojen yhteenlaskettu vuosikate ei ole riittänyt vuosina

13.6.2012

2008–2011 suunnitelmien mukaisten poistojen kattamiseen, ja ennuste vuosille 2012–2014 on taas selkeästi huonompi. Viime vuonna oltiin kuitenkin lähinnä tasapainotilannetta. Tilintarkastajat kiinnittävätkin huomiota ennakolta ajoitettujen virastojen talouden tasapainottamistoimien merkitykseen, kun kaupungin liiketoimintaympäristössä on tapahtumassa merkittäviä muutoksia. Tilintarkastajat moittivat kaupungin konserniyhteisöjen tilintarkastajia heidän hitaudestaan tilintarkastuslausuntojen toimittamisessa. Tämä on haitannut tilintarkastajien työtä. Samasta asiasta on reklamoitu ainakin jo vuodesta 2003 alkaen. Näiltä osin kaupungin konsernivalvonta ei tunnu toimivan. Myös valtuusto hyväksyi tästä asiasta toivomusponnen vuonna 2009, mutta sekään ei tunnu saattavan tilannetta kirjanpitolain mukaiseksi.

Tuloslaskelman mukaisia tilikauden palkkakuluja ei viime vuonnakaan ole täsmäytetty verottajalle annettuun vuosi-ilmoitukseen. Tämä olisi tarpeellista tietojen oikeellisuuden ja täydellisyyden varmistamiseksi. Käyttöomaisuuskirjanpito pitää sisällään rakennuksia 4,3 miljoonaa euroa enemmän kuin pääkirjanpito. Virhe ilmeisesti on kiinteistövirastossa. Keskenäiseen käyttöomaisuuteen sisältyy 3,4 miljoonan euron arvoinen pelastuslaitoksen kohde, joka on valmistunut jo vuonna 2010.

Tilintarkastajat suosittelevat kaupunkia kehittämään saldovahvistusprosessin eri pankkien kanssa niin, että saldovahvistukset olisivat heidän käytettävissään oikea-aikaisesti ja kattavasti. Sekä tarkastuslautakunta että kaupunginhallitus toteavat, että virastojen ja laitosten tulee ryhtyä viivyttelämättä toimenpiteisiin tilintarkastuksessa havaittujen epäkohtien poistamiseen. Tekisi mieli kysyä, kenellä tässä on vastuu ja valvontavollisuus, kun eräät samat puutteet ovat jatkuneet ehkä kymmenkunta vuotta.

Muutama sana viime vuoden tilinpäätöksestä. Helsingin kaupungin tilinpäätös osoittaa ylijäämää 280 miljoonaa euroa. Tähän vaikutti oleellisesti verotulojen kasvu, joka oli noin 235 miljoonaa, edellisestä vuodesta. Todettakoon, että tästä yhteisöverot kasvoivat viime vuonna yli 30 %. Tilikauden ylijäämä ilman kunnallisveroprosentin nostoa olisi ollut 165 miljoonaa euroa, eli tavallaan veronkorotus oli tarpeeton.

Tarkastuslautakunta on aiheellisesti kiinnittänyt huomiota asuntotuotannon alhaisiin tuotantomääriin. Kaupunkisuunnitteluviraston tavoitteena oli kaavoittaa 405 000 kerrosneliometriä asuntokaavoja. Toteutuma oli vajaa puolet. Kyllä kaupunkisuunnittelukunnan tulisi terästytyä, jotta asetetut tavoitteet toteutuisivat. Tilanne ei saisi tulla lautakunnan jäsenelle yllätyksenä, vaan tilannetta tulisi seurata neljännesvuosittain. Vähäisen kaavoituksen kautta on selvää, etteivät ATT:n tavoitteet voi toteutua. Tarkastuslautakunta toteaa, että ATT:n mahdollisuuksia

13.6.2012

toteuttaa MA-ohjelman mukaisia tavoitteita tulee parantaa hallintokunnat ylittävillä prosesseilla tonttitarjonnan turvaamiseksi. Tämä on enemmän kuin paikallaan. Saapi nähdä, johtaako tämä todella joihinkin toimenpiteisiin.

Huomionarvioista on, että kaikki kaupungin keskeisten virastojen toimintakate on heikentynyt koko 2000-luvun aikana. Opetusvirastossa toimintakate on alentunut selvästi kahden viime vuoden aikana. Näiltä osin suunta olisi saatava kääntymään. Myös kaupungin tuottavuuslaskentaa koskeva ohje, joka on vuodelta 1990, saattaisi olla tarpeen päivittää.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tarkastuskertomus antaa aina mahdollisuuden puuttua moniin asioihin, ja kiitos tarkastuslautakunnalle sen perusteellisesta työstä, jota se tekee eri sektoreille. Tässä mielessä on mielenkiintoista seurata, miten hyvin kaupungissamme kuitenkin on toteutettu niitä strategioita, joita valtuusto on talousarviossa asettanut. Kysymys onkin siitä, olemmeko uskaltaneet asettaa itsellemme tarpeeksi haasteellisia aloitteita ja tavoitteita kaikilta osin. Kauko Koskinen tässä äsken puuttui hyvällä tavalla tähän asuntotuotanto-ongelmaan, ja minusta me voisimme ottaa tulevaisuudessa todella yhdeksi haasteeksemme tämän asuntotilanteen ja nimenomaan asuntotuotantotilanteen Helsingissä, koska ilman sitä me tuskin kehityksessä eteenpäin selviämme. Sitä vaatii paitsi monen inhimillinen hätä, niin jopa kaikki kaupungin yrittäjät, jotka ovat siihen kiinnittäneet huomiota. Tällä asuntopolitiikalla, jota me tänä päivänä toteutamme, emme pysty myöskään taloudellisesti kehittymään siinä määrin, kuin olisi mahdollista. Tässä mielessä se on yksi todella haastava homma.

Toisaalta valtuutetun työn kannalta on aika vaikeata tämän tarkastuskertomuksen käsittely. En tiedä, että kuinka moni rehellinen ihminen väittää, että tarkastuskertomuksen lukeminen tuolta tietokoneelta olisi ollut todella helppoa, että olisi ollut helppoa tehdä muistiinpanoja sen mukaisesti ja että sen käsittely olisi yksinkertaista. Onneksi on tietysti käsitelty lautakunnissa ja lautakunnat ovat antaneet erillisiä lausuntoja. Yksi lausunto on varmasti se, minkä minäkin annan, että kaikki sähköisen tekniikan kehittäminen ylipäätään on hyvä – sillä voidaan säästää myös työvoimaa – mutta kannattaisi joskus miettiä myös sitä, että sähköinen kontakti esimerkiksi ikäihmiseen ei korvaa kylläkään ihmiskäden kosketusta.

13.6.2012

Välihuuto!

6,5 tuntia luin ja voin sanoa, että siellä on vielä lukemattomia kohtia, mutta väitän, että salissa on ihmisiä, jotka voivat sanoa, että on lukemattomia todella lukemattomia sivuja siellä edessänne. Tämä on kyllä yksi kysymys, jonka minä haluan ihan työn kannalta esittää haasteeksi: mietittäisiin todella sitä, sen sijaan että pohditaan, miten Ahjoa kehitetään, että kuinka kahjoa tämän koneen kanssa työskentely kaikissa asioissa on. Kone on hyvä asia, mutta eihän se nyt ihan kaikkeen sovi. Ei sillä esimerkiksi höylää mitään tuolla koneella. Tämä sähköinen puoli muutenkin näkyy myös tietysti asuntotuotantohommassa. Mehän voimme sanoa, että kaikki esimerkiksi hakemukset käsitellään hyvin sähköisesti, mutta kun siinä sähköisessä hakemuksessa ei voi asua. Ne asunnot pitäisi vielä tuottaa, jos olen oikein asian ymmärtänyt. Netissä ei myöskään, vaikka me kehitämme opiskelua ja muuta, ole kuitenkaan pulpettia sille oppilaalle, joka jää ilman paikkaa.

Toivon myös, että kaupungin juhlapäätös 10 miljoonan satsaamisesta syrjäytyvien tai mahdollisesti syrjäytymisuhassa olevien nuorten hyväksi saa jotain konkretiaa. Mehän olemme jo tehneet hemmetin hyvän päätöksen, mutta mitä me sillä saamme aikaa, niin se olisi mielenkiintoista.

Valtuutettu Pelkonen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Helsingin tärkein tehtävä on taata joka ikiselle kaupungin asukkaalle mahdollisuudet hyvään elämään, kasvuun ja kehitykseen, ja itsestään selvää on, että se ei onnistu, jos kaupungin talous ei kunnossa. Kuten tänään olemme jo kuulleet, pelkällä veroprosentin nostolla saatu taloudellisen tilan koheneminen ei ole kestävä ratkaisu, varsinkaan kun samaan aikaan kaupungin velkaantuminen lisääntyy. Kokoomuksen valtuustoryhmän mielestä siis aivan olennaista onkin, että uudistamme rohkeasti kaupungin palveluiden tuotantotapoja, ja kuten ryhmäpuheessa toimimme esille, täytyy yksityinen ja kolmas sektori saada innovoimaan parempia palveluita helsinkiläisille. Kaupungin tuottamia palveluita tulee tuotteistaa ja saada niiden kustannukset läpinäkyvämmiksi.

Kaikki tiedämme, että yksi vakavimmista uhkistamme on nuorten syrjäytyminen. Se näkyy muun muassa peruskoulun päättäneiden vaikeutena löytää toisen asteen opiskelupaikka, ammatillisten opintojen kes-

13.6.2012

keytymisenä, ennaltaehkäisevän nuorisotyön tarpeena ja nuorten huostaanotona. Luvut ovat äärimmäisen hälyttäviä. Helsingissä jää vuosittain 300–400 nuorta kokonaan ilman minkäänlaista jatkopaikkaa. Lastensuojelun vireillepanoja tehtiin viime vuonna lähes 13 vuotta, ja lastensuojelun avo- ja sijaishuollon asiakkaita oli 10 000. Kiireellisesti sijoitettujen lasten määrässä oli kasvua 9 %. Tilanteen korjaamiseksi kaupunginvaltuusto päätti siis aiemmin kohdistaa 10 miljoonan euron erillismäärärahan helsinkiläisnuorten koulutus- ja työmahdollisuuksien turvaamiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Nyt on pidettävä huoli siitä, että raha myös menee kaikkein eniten apua tarvitsevien hyväksi eikä huku lukuisten projektien hallinnointikuluihin. Tästä meillä on kaupungissa valitettavan paljon kokemuksia.

Myös valtakunnan tasolla on vihdoin havahduttu asiaan. Hallitusohjelmaan on siis kirjattu nuorten yhteiskuntatakuu, jolla luvataan taata jokaiselle nuorelle työ-, opiskelu-, koulutus- tai harjoittelupaikka. Valitettavasti tavoitteen toteuttamiseksi budjetoitu vuosittainen 60 miljoonaa ei mitenkään riitä. Osa nuorista on valmiiksi niin syrjäytyneitä, että he tarvitsevat yhteiskuntatakuuta huomattavasti monipuolisempaa tukea ja opastusta. Viime viikolla uutisoitiin niiden nuorten, jotka kieltäytyvät tarjottavasta työstä, opiskelupaikasta ynnä muuta tai jättävät opiskelun kesken, määrän lisääntyneen kuluneiden 5 vuoden aikana jopa 86 %. Kyseessä on aivan järkyttävän suuri prosenttimäärä. Syynä tähän pidetään sitä, etteivät nuoret osaa yksinkertaisesti toimia oikein. He eivät esimerkiksi ymmärrä, että työvoimatoimiston ohjeita on oikeasti noudatettava. Aivan liian monelta nuorelta siis puuttuu oman elämän hallinta täysin.

Ratkaisevassa roolissa yhteiskuntatakuun toteutumisessa onkin nuorten saaminen tarjottavien toimenpiteiden piiriin. Yksi hyvä tapa on aktivoita syrjäytyneitä nuoria velvoittamalla sosiaalityöntekijät tapaamaan kaikki alle 25-vuotiaat sosiaalitoimessa asioivat ja kertomaan heille mahdollisuuksista saada tukea ja kannustusta omien mielenkiinnon kohteiden, vahvuuksien ja tulevaisuuden näkymien selkiyttämiseen. Sen sijaan, että hylkäämme nuoret pelkän toimeentulotuen varaan, on kehitettävä tehokkaita toimenpiteitä, joilla saamme heidät ottamaan vastuuta itse itsestään. Nuorten on tärkeää oppia jo varhain, ettei elämässä ole ainoastaan oikeuksia vaan myös velvollisuuksia.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa rouva puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

13.6.2012

Arviointikertomus on jälleen hyvin monipuolinen ja tarkka, ja kun sitä nyt kuitenkin pitkään valmistellaan, en nyt kovasti moittisi sitä, että siinä on niin monta kohtaa. Tietenkin sieltä voisi ehkä nostaa ne tärkeimmät, mutta on erittäin hyvä, että siinä käsitellään kaikkia aloja, missä tarkastamista on.

Tarkastuslautakunnan mukaan, kuten myös ylipormestari totesi, taloudellinen tilannehan Helsingissä viime vuonna kohentui, mutta se johtui verotulojen lisäyksestä sen takia, että veroäyriä nostettiin. Niin kuin valtuutettu Koskinen sanoi, niin myös yhteisöverotulothan nousivat aika paljon. Viime vuonna oli hyvää myös se, että toimintamenojen kasvu oli vain 2,2 %, kun se monena vuonna on ollut huomattavasti korkeampi, jopa 8 %. Meidän velkataakamme kasvaa koko ajan, mutta se on edelleen paljon pienempi kuin esimerkiksi Vantaalle. Meidän velkamme oli viime vuoden lopussa 2 157 euroa per asukas, kun se Vantaalla muistaakseni on yli 3 000.

Kaikki ovat sanoneet siitä, että asuntotuotanto ei ole vieläkaan saavuttanut tavoitteitaan, ja niistä on toteutunut kertomuksen mukaisesti 71 %. Tavoitteiden toteuttamisessa on monia sellaisia arvioita, joita kyllä kovasti epäilen. Sanotaan esimerkiksi, että syrjäytymisen ehkäisy toteutui 100-prosenttisesti. Tuskinpa tämä tapahtui. Sitten väitetään, että lasten ja nuorten hyvinvointi parani. Mitenköhän se mitattiin? Pitääköhän tämäkään paikkansa?

Kuten monet ovat sanoneet, 2 000 lasta oli edelleen Helsingissä huostassa viime vuoden lopussa ja heistä 435 oli kiireellisesti huostaanotettuja. Perhehoitoa todella pitäisi siis lisätä, mutta on erittäin vaikeaa löytää niitä perheitä, jotka haluavat näitä huostaan otettuja lapsia hoitoonsa. Vaikka me teimme lainkin tästä asiasta, niin se ei ole paljon autta, jos perheet eivät kaupungeissa ota lapsia hoitoonsa, joten kotipalveluja voidaan lisätä, ja se on hyvä asia, mitä tässä painotetaan. Hankkeisiin myönnettiin erittäin paljon rahaa, ja ne ovat hyvin vaarallisia siinä mielessä, että kun hanke on tehty, niin ne rahat loppuvat. Esimerkiksi terkkelle myönnettiin 7 miljoonaa, Forum Viriumille 5 miljoonaa, sosiaalivirustolla 5 miljoonaa ja niin edespäin. On hyvin epätodennäköistä, että nämä hankkeet todella saavuttivat niin paljon tulosta kuin mitä niiltä odotettiin.

Vanhusten palvelutuotantoa edelleen kevennettiin, ja se on minusta väärin, sillä vanhukset jätetään tällä keinoin yksin koteihinsa. Vaikka kuinka lisättäisiin kotihoitoa, niin se ei ole riittävä määrä. Palvelutalo-paikkoja on ostopalveluna 1 000 ja omana palveluna noin 2 000, ja se ei edelleenkään ole suinkaan riittävä määrä. Monet asiat viime vuonna menivät parempaan suuntaan, mutta korjaamista on, ja siitä ovat mie-

13.6.2012

lestäni esimerkkeinä juuri tämä liian pieni asuntotuotanto, palvelut vanhuksille ja lasten ja perhepalveluiden riittämättömyys.

Valtuutettu Näre

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensiksi kannatan valtuutettu Ylikahrin pontta.

Kiitän hyvästä yhteistyöstä tarkastusvirastoa, -lautakuntaa ja puheenjohtajaa. Lautakunnan sosiaali- ja terveysjaoston puheenjohtajana tuon ensin muutamia näkökohtia lähinnä helsinkiläislästen ja -nuorten kannalta. Sosiaali- ja terveystoimi pysyivät budjetissa aiempaa paremmin. Kun vuonna 2010 ylitys oli noin 100 miljoonaa euroa, nyt sosiaalitoimen ylitys oli vain 7 miljoonaa ja HUS:n puolella ylitys oli 14,3 miljoonaa.

Suurten ikäluokkien eläköityessä on vasta nyt herätty nuorten syrjäyttämiseen valtiollisellakin tasolla, ja sitä yritetään ehkäistä nuorisotakuulla. Tarkastusjaosto arvioi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitekokonaisuutta 3, joka koski osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamista. Jaosto suosittaa, että LASU-hankkeita jatketaan strategiakauden jälkeenkin. Tästä tavoitteesta vastaavien virastopäälliköiden ja apulaiskaupunginjohtajien tulee pitää huolta. Paitsi että on kehitettävä lasten ja nuorten loma- ja vapaa-ajan toimintoja, koulu-, kulttuuri- ja liikuntatoimintoja sekä lasten ja nuorten osallisuusjärjestelmiä, on panostettava myös oppilashuoltoon. Erityisen huolestuttavaa on se, että Helsingistä puuttuu 8 koululääkärinä STM:n laatusuosituksilla mitattuna. Helsingissä on yhtä lääkäriä kohden keskimäärin 3 400 oppilasta, kun suositusten mukaan heitä tulisi olla enintään 2 100. Vastauksissa ei luovata tämän asian korjaamista budjetissa, joten peräänkuulutan nyt valtuutettuja tämän asian korjaamiseen budjettineuvotteluissa. En haluaisi maalata myrkkyä seinille, mutta muistutan, että vastuullamme on pyrkiä ehkäisemään sellaisia tragedioita, joita olemme joutuneet näkemään nyt vaikka tänä keväänä Hyvinkäällä.

Tässä kohtaa haluaisin poiketa kolmosjaostoon eli koulupudokkuuteen. Helsingin kaupunki myöntämä 10 miljoonan 200-vuotiserillismäärärahan on eräänlainen vastaus vireillä olevaan nuorisotakuuseen. Valitettavasti keskustapuolueen ajaman ? politiikan harjoittaminen koulutuspolitiikan kustannuksella on tiputtanut erityisesti helsinkiläisiä nuoria koulutuspolulta. Vain joka toinen helsinkiläisnuori pääsee toisen asteen opintoihin. Ei tunnu oikeudenmukaiselta, että tämän vuoden koulutusoppaan mukaan esimerkiksi audiovisuaalisen viestinnän peruskoulupohjaisia aloituspaikkoja on suunnilleen sama

13.6.2012

määrä, noin 50, Outokummussa, Kauhajoella ja Helsingin teknologi-
sessä oppilaitoksessa.

Suuri osa Heltechin paikoistakin menee koulutuksen tai ammatin vaihtajille. Nämä saavat pääsykokeissa etulyöntiaseman, koska peruskoulunsa juuri päättäneet menettävät pääsykokeissa ja valituksi tullessaan päättötodistuksesta ja yhteishaussa kertyneet pisteet, joilla ei ole enää merkitystä pääsykokeissa, ja kyllähän iän mukanaan tuoma kokemus asettaa vanhemmat hakijat parempaan asemaan pääsykokeissa. Tämän lisäksi peruskoulunsa juuri päättäneet joutuvat kilpailemaan myös muualta maasta tulevien kanssa, toisin kuin Outokummussa ja Kauhajoella. Koulutuspaikkojen sijoittaminen kauas työpaikkavaltaisilta alueilta tuskin myöskään on kansallinen etu, koska tällöin on vaikeampi yhdistää opiskelua ja työntekoa, mikä on tärkeä reitti työelämään. Valtio kuitenkin mieluiten kouluttaa nuoria työttömiksi syrjäseuduilla kuin kouluttaa heitä edes samassa suhteessa työpaikkojen lähellä, jolloin työtakin voisi helpommin järjestää. Kyllä koulutuspaikkojen tulisi jakautua vähintäänkin suhteessa väestöpohjaan, ja Helsingissä lisäksi olisi otettava huomioon ympäri maata tulevat opiskelijat koulutuspaikkojen määrässä.

Valtion koulutuspolitiikalla on siis helsinkiläisnuoria pudotettu toimeentulotuelle, joka oli tarkastusjaoston yhtenä arviointiaiheena. Alle 25-vuotiaiden osuus toimeentulotukea saaneista oli 21 %, eli koulutuspolitiikan puutteet kostaavat Helsingissä toimeentulotukimenoissa. Otanko uuden puheenvuoron?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Palaan sitten vielä yhden puheenvuoron verran.

Valtuutettu Autti

Kiitos.

Tarkastuslautakunta on nostanut esiin erittäin hyvin sosiaali- ja terveydenhuollon puolelta näitä ongelmakohtia ja esittänyt myös ratkaisuja niihin. Itse haluaisin aina todeta sen, että näitä tarpeellisia ja vaikuttavia palveluja saadaan vain riittävällä resursoinnilla, ja lisäksi on huomioitava, että Helsingin on täytettävä lakisääteiset velvollisuutensa. Viime viikolla julkaistiin valtiontalouden tarkastusviraston lastensuojelua koskeva selvitys, ja sielläkin todettiin, että lastensuojelun tavoitteiden saavuttamisessa olennaisin edellytys on, että lastensuojelutyöhön on resursoitu riittävästi henkilöstöä. Niukat sosiaalityöntekijäresurssit eivät

13.6.2012

myöskään luo edellytyksiä vaikuttavan, laadukkaan ja kustannustehokkaan lastensuojelutyön toteuttamiselle.

Helsingin sosiaalivirasto on antanut aluehallintovirastolle selvityksen siitä, miten lastensuojelun määräajat toteutuvat. Tämän selvityksen mukaan lastensuojeluilmoituksista 81,3 % on käsitelty lain asettamassa 7 arkipäivän määräajassa ja lastensuojelutarpeen selvityksistä valmistuivat lain asettamassa 3 kuukauden määräajassa vain 74,7 %. Tämän takia sitten Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 26.4. antanut päätöksen, jolla se määrää Helsingin sosiaalilautakunnan ryhtymään välittömiin toimenpiteisiin lastensuojelulain asettamien määräaikojen saattamiseksi lain mukaisiksi lokakuun loppuun mennessä. Mikäli Helsingin sosiaalivirastossa ei edelleenkään noudateta lastensuojelulain asettamia määräaikoja, ryhtyy aluehallintovirasto sosiaalihuoltolain mukaisiin uhkasakkomenettelyihin. Kyllä tämä on aika selkeä viesti siitä, että toimitaan lain vastaisesti. Nämä määräaikojen täyttymiset ovat ehdottomia, ja jollei niitä noudateta, toimitaan lain vastaisesti, ja tämä määräys myös näyttää sen. Nyt, kun käsitellään seuraavan vuoden budjettia, täytyy ottaa huomioon, että meillä on myös lainsäädäntö, joka määrittää sen, miten sitä tulee noudattaa.

Sitten kiinnitin huomiota siihen, että tuossa arviointikertomuksessa sanottiin, että ehkäisevä toimeentulotuki on 2,7 % tämän perustoimeentulotuen ja täydentävän toimeentulotuen osuudesta, mutta hallituksen esityksessä on sanottu, että sen tulisi olla tuo 3,3 %, ja kun ajatellaan sitä, että ehkäisevää toimeentulotukeahan voidaan myöntää myös niissä tilanteissa, kun henkilöllä tai perheellä ei ole oikeutta siihen varsinaiseen toimeentulotukeeseen. Sen takia tulee pyrkiä siihen, mitä tässä hallituksen esityksessä on sanottu. Myös näissä valvontapäätöksissä on todettu montaa kertaa, että ei ole toimittu tämän hallituksen esityksen mukaisesti ja asiaa on parannettava.

Täällä tuotiin hyvin esille se, että kouluterveydenhuollosta puuttuu 8 lääkäriä. Se on saatu tiedoksi myös terveyslautakunnassa. Suuria ongelmia on myös täällä neuvolatoiminnassa. Sieltä puuttuu terveydenhoitajia runsaasti, ja sen takia olisikin sitten tarpeen mukaista, että nämä valtionosuuden korotukset, jotka on sitten tähän neuvolatoiminnan tarkastukseen tarkoitettu ja jotka ovat Helsingin kohdalla 1,8–2 miljoonaa euroa, myös kohdistetaan sitten tähän neuvolatoimintaan jatkossa, ettei tarvitse sitten näillä erillismäärärahoilla toteuttaa näitä neuvolatoiminnan tarkastuksia.

Sitten haluaisin sanoa tästä valvonnasta ja pyytäisin, niin kuin viimeksi-kin sanoin, kaikkia tutustumaan näihin aluehallintovirastojen ja Valviran valvontaohjelmiin, koska niissä on aika hyvin määritelty, mitä hyvä laa-

13.6.2012

tu on ja kuinka sitä voidaan sitten valvoa. Huomautan, että kunnalla on aina se ensisijainen vastuu siitä palvelujen laadunvalvonnasta. Näitä valvontaohjelmia voidaan käyttää kunnallisten ja yksityisten toimintojen valvonnassa, ja kunnat voivat käyttää ohjelmaa valvoessaan yksityisiä palveluntuottajia, ja kaikki palveluntuottajat voivat käyttää asiakirjaa tämän omavalvonnan perusteena, mistä juuri sanottiin, että se tulee vaatia näiltä yksityisiltä palveluntuottajilta. Itse olin, sanon tämän vielä, tehnyt määräraha-aloitteen siitä, että olisi myös tällainen ihan erillinen yksikkö näin isossa virastossa, sosiaalivirastossa ja nyt tietysti tässä yhdistyvässä sosiaali- ja terveydenhuollon virastossa, missä on tarpeeksi henkilöitä, että he voivat myös käydä paikan päällä toteamassa, kuinka nämä palvelut toteutuvat sitten siinä päivittäisessä toiminnassa ja että se laatu on myös sellaista, mitä on ostettu, myös omassa toiminnassa.

Samalla kannatan Yrjö Hakasen toivomusponsia, koska ne ovat kaikki tarpeellisia ja hyviä.

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Olin ajatellut tänään olla käyttämättä puheenvuoroa, mutta heti aluksi tämä päätös murtui, kun kuulin, että kaupunginjohtaja kehui sitä, että viime vuonna menoja saatiin hillittyä. Valitettavasti tämä sinänsä kaunis sanoma sisältää sen, että nimenomaan tarpeellisissa sosiaali- ja terveyspalveluissa ja opetuspuolellakin ei pystytty turvaamaan tarpeeksi määrärahoja palvelujen ylläpitämiseen. Menokasvu on ollut pienempää kuin mikä oli inflaation kasvu. Tosin meillä ei ole täällä valtuustossa eikä yleensäkaan kaupungin hallinnossa kovinkaan paljon tietoa siitä, mitä nämä numerot tarkoittavat sen takia, että meidän palveluvalikoidamme on kovin monimutkainen. Meillä on yksityistä palvelua, kaupungin palvelua ja hyvin monilla eri tavoilla rahoitettua, joten me emme pysty pelkästään menojen perusteella toteamaan, kasvoiko joku palvelu vai supistuiko se, ja kun meillä sitten tämä suoritettu seurantakin on sitten melkein olematonta, niin senkään perusteella emme tiedä, mitä oikeastaan tapahtuu. Luotettavin lähde on se, mitä työntekijät kertovat ja mitä asukkaat kertovat palvelujen kehityksestä.

Meillä on kuitenkin juuri sosiaali- ja terveyspalveluissa sentään niin karkeita puutteita näissä palveluiden ja asukkaiden tarpeiden vastavuudessa, että näillä hyvin heikoillakin mittareilla, mitä kaupungilla on käytössään, pystymme näkemään, että esimerkiksi vanhusten palvelujono on aivan liian pitkä, ja tiedämme ihmisten kertomasta sen, että

13.6.2012

sinne palvelujonoonkaan ei tahdo millään päästä. Täällä joku valtuutetuista valitti sitä, että Helsinki ei ole kyennyt karsimaan palvelujaan niin, että menot olisi saatu kuriin, ja ymmärrän, että menojen kuriin saaminen tarkoittaa sitä, että investoinnitkin pitäisi tässä kaupungissa rahoittaa vuosituloilla eikä suinkaan jättää kasvavan kaupungin tulevien asukkaiden maksettaviksi, niin kuin tavallisesti investointipuolella pruu-kataan tehdä.

Näistä puheenvuoroista, joita olen yrittänyt tarkasti kuunnella, olen kuullut myös sen, että valtuutetuilla on hyvin erilaisia käsityksiä siitä, mikä kaupungin taloudellinen tilanne on. Vuodesta toiseen ja monta kertaa vuodessa minä kerron sen, että esimerkiksi helsinkiläiset eivät ole velkaantuneita kaupungin palvelujen takia, vaan Helsingillä on enemmän antolainoja kuin ottolainoja, ja tämä pätee edelleenkin tässä nykytilanteessa. On tietenkin totta, mitä joissakin puheenvuoroissa sanottiin siitä, että Euroopan taloudellinen tilanne ja kansainvälinen taloudellinen tilanne on sellainen, että Helsingillekin saattaa ruveta synty-mään taloudellisia ongelmia, mutta niitä ei todellakaan ratkaista sillä ta-valla, että Helsinki karsii tärkeitä hyvinvointipalveluitaan. Se ratkaisuta-pa on tietenkin se, että maailman rahoitusjärjestelmät järkipäristettäi-siin ja myös elinkeinopolitiikassa saataisiin aivan toinen suunta kuin täl-lä hetkellä. Ruvettaisiin tekemään ihmisille ja luonnolle tärkeitä asioita eikä pelattaisi rahalla niin kuin tässäkin kaupungissa hirveän paljon tehdään.

Valtuutettu Taipale

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Valtuutettu Luukkainen mainitsi tuossa esittelypuheenvuorossaan asumisen kalleuden ja mainitsi siinä yhdeksi syyksi esteettömyysvaati-mukset. Se on siellä raportissa myös. Tämän takia oli nyt pakko vä-hän kommentoida.

Entisessä elämässäni opin ulkoa rakentajien valituslistan siitä, mikä kaikki tekee tämän asuntorakentamisen niin kauhean vaikeaksi, ja tä-mä lista on kyllä monta vuosikymmentä pysynyt aivan samana. Yh-tenähän siellä on se, jota aina toistetaan, että kaavoitetaan liian vähän, ikään kuin nyt voitaisiin jotenkin kaavoittaa varastoon. En siitä nyt puhu enempää, mutta tämä esteettömyys on ollut jo parikymmentä vuotta myös sillä listalla. Samaan aikaan tiedetään, että väestö vanhenee, ja se on yksi Helsingin ja kaikkien teollisuusmaiden suurista haasteista. Jatkuvasti toistetaan, että vanhusten on paras pysyä kotona. Toisin sa-noen vanhusten on voitava asua kotona mahdollisimman pitkään. Sa-

13.6.2012

maan aikaan vuosittain kuitenkin vain noin arviolta 1 % asuntokannasta on sitä uutta, eli valtaosa meidän asunnoista on kuitenkin niitä vanhoja asuntoja, joissa esteettömyyttä ei aikoinaan ole otettu huomioon. Kuvitellaanko siis, että siinä vaiheessa, kun isoisa ja isoäiti ovat 80-vuotiaita ja eivät enää pystykään liikkumaan niin ketterästi kuin me, he silloin tekisivät sitten remontin kämpässään tai muuttaisivat sitten johonkin toiseen asuntoon, joka on esteetön? Eihän se näin toimi. Kyllä idea on juuri se, että voidaan asua siinä samassa kämpässä.

Näin edesmenneen Maija Könkkölän työ näitten esteettömyyssäännösten sisään ajamiseksi helsinkiläiseen asuntotuotantoon on ollut todella arvokas palvelus meidän ikäihmisillemme, ja kun ? täällä viitataan, niin tämä on nyt juuri sitä sosiaalista ja taloudellista ulottuvuutta. Esteettömyyttä valitettavasti käytetään harha-argumenttina, kun esteet edulliselle asumiselle ovat aivan muualla, esimerkiksi tonttitarjonnassa. Rakentajat tietenkin tekevät mieluummin halpaa kuin kallista, jos kerran heille tarjotaan sellaisia tontteja, joissa kallista voi tehdä. Samalla kallis uudistuotanto vetää perässään koko asumisen hintatasoa. Toivottavasti pian allekirjoitettava MAL-aiesopimus osaltaan saa aikaan edes pienen muutoksen toiseen suuntaan. Muuten Helsingin kilpailukyky on todella vaarassa.

Valtuutettu Koskinen täällä siteerasi tarkastuslautakunnan raporttia, jossa todetaan, että ATT:n mahdollisuuksia toteuttaa tuotantotavoitteitaan tulee parantaa hallintokuntarajat ylittävillä prosesseilla tonttitarjonnan turvaamiseksi. Ihanaa byrokraattikieltä. Totta kai prosessejakin pitää parantaa, mutta kyllä tässä on nyt kysymys siitä, että poliittinen tahto ja poliittinen puhti ovat puuttuneet siitä, että meille rakennetaan enemmän todella edullista asumista.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

För det första vill jag gärna stöda Maria Björnberg-Enckells hemställningskläm om läsplattor.

Eli tuen Maria Björnberg-Enckellin aloitetta tai ponsiehdotusta, korjaan, vaikkakin mielestäni vanha kunnon paperi on kyllä kaikkein paras tapa tutustua laajoihin materiaaleihin, sitä paitsi myös esteetön toimintatapa.

13.6.2012

Tarkastuskertomuksessa kiinnitin huomiota, kuten moni muukin tässä salissa tänään, asumiseen ja toimeentulotukimenojen tasoon. Raportista tuli selvästi esiin, että Helsingin suurimmat ryhmät toimeentulotuen saajina ovat yksin asuvat yksinhuoltajat ja yli 65-vuotiaat eläkeläiset sekä alle 25-vuotiaat nuoret, joiden määrä on lisääntynyt huolestuttavasti. Yli 65-vuotiaiden eläkeläisten määrä toimeentulotuen saajina on huomattavasti suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa. Tulottomien osuus toimeentulotuen saajista Helsingissä on kaksinkertainen muihin kuusikkokuntiin verrattuna. Työttömyysaste kuitenkin oli selvästi muita kaupunkeja alempi, joten onko sosiaalivirasto selvittänyt, miksi nämä ihmiset ovat asiakkaita? Kuinka paljon esimerkiksi täystyölliset, matalapalkkaiset ihmiset joutuvat toimeentulossaan turvautumaan toimeentulotukeen, kun palkka ei kerta kaikkiaan riitä elämiseen tässä kaupungissa?

Toinen selvä hätäsignaali on huostaan otettujen lasten määrä, ikärakenteen painottumisen muuttuminen 13–17-vuotiaisiin ja se, että poikien osuus lastensuojelujen asiakkaista on jo yli 53 %. Sen vuoksi aloitteena viimeksi miesklinikoista pitää ottaa tosissaan.

Kolmantena asiana nostan esiin asumisen hinnan, jotka jatkuva kiinteistöveron nosto tässä kaupungissa ja nykyhallituksen toimet omistusasumisen kuristamisessa entisestään nostavat. Jokainen euro, joka nostaa asumisen hintaa, heikentää lapsiperheiden, yksin asuvien eläkeläisten ja yksinhuoltajien sekä matalapalkkaisten palvelualan työntekijöiden taloutta. Raha ei riitä mihinkään ylimääräiseen, ja tästä kulusvaran vähenemisestä kärsivät myös erittäin herkästi helsinkiläiset palvelualan yritykset varsinkin, jos lama vielä heikentää muutenkin niiden yritysten asemaa.

Erittäin huolestuttavaa, että lasten huono-osaisuus näkyy jo ala-asteella ja tarhatätien mukaan jopa jo tarhassa. Meidän on pidettävä huoli siitä, että syrjäytymisen estämiseen tarkoitetulla rahalla tarjotaan lapsille ja nuorille perheen taloudellista selviämistä lisääviä toimintoja, maksuttomia harrasteita, 12 kuukauden maksutonta bussilippua, kesäleirejä ja liikuntapalveluja. Lisäksi sosiaaliviraston tulisi selvittää, kuinka paljon näistä lasten huostaanotoista ja huonovointisuudesta todella johtuu perheen taloudellisesta asemasta asumismenojen jatkuvasti kasvamisesta.

Kiitos.

13.6.2012

Valtuutettu Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja. En meinannut tunnistaa titteliä, mutta minähän olen siirtynyt rivivaltuutetuksi, kylläkin toki eturivivaltuutetuksi, jossa tehtävässä aion pysyä valtuustokauden loppuun aivan kuin täällä toiset hyvät kollegat Saarnio ja Taipale ja monet muut.

Se oli vain sivujuonne tässä asiassa. Oikeasti varmaan on hyvä, jos ja kun tarkastuslautakunta on peräänkuuluttanut lisää tehokkuutta ja lisää järkeviä mittareita erilaisiin toimintoihin. Se, mikä tässä hämmästytti tämän vuoden puolella ja joka varmaan tulee seuraavaan kertomukseen, oli keskustelu tästä, että laskutus laahasi pahasti perässä joissakin hallintokunnissa, ja kyllähän keskimäärin, kun puhutaan laskuista, niin ulos menevät laskut tehdään tänään ja maksettavat laskut hoidetaan huomenna. Se on järkevän taloudenpidon ihan ykkössääntöjä, jota kannattaa varmaan suositella myös kunnalliselle puolelle.

Mitä sitten tulee muutoin tähän. Kaikki ovat olleet kovin huolissaan menopuolesta ja siitä, että kun menee rahaa tähän ja tuohon ja kun kuitenkin sitä ei riitä sinne ja tänne, mutta aika harva kysyy, että mistäs nämä rahat sitten oikein tulevat ja hankitaan. Elinkeinoelämän edellytysten parantaminen pitäisi olla fokuksessa täällä aika vahvasti, koska mitä paremmin voivia firmoja tässä kaupungissa toimii, sen parempia veronmaksajia meillä täällä on myös henkilöiden puolella, sen paremmat ovat kunnan verotulot ja sen parempia palveluja niillä voidaan rahoittaa. Tämä yhtälö on aika yksinkertainen, jopa niin yksinkertainen että se varmaan ymmärretään tässä salissa ihan viimeistään penkkiä myöten, puhumattakaan ensimmäisestä. Toivon itse kovasti, että keskittyisimme huolehtimaan kaikista. Se pitää sisällään myös työnantajat ja yritykset, koska se on erittäin keskeinen tekijä tässä kokonaisuudessa.

Muutoin haluan myös kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä ja toivon, että siellä on hyvä puheenjohtaja, joka on pitänyt sitä hommaa ryhdissä ja järjestyksessä, ja hyvät virkamiehet. Sanottuani tämän, niin ei se tilinpäätöskään ole kauhean huono ollut, mutta sehän on enemmän historiankirjoitusta, kun taas sitten tarkastuskertomus on historian kulun arviointi eli tavallaan lopputuloksen kritiikkiä.

Ei muuta kuin kiitos teille ja hyvää kesää.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia puheenjohtaja.

13.6.2012

Täällä on useissa puheenvuoroissa kummasteltu sitä, että kaupungin tulos on niinkin paljon ylijäämäinen kuin on, eli tällä kertaa noin 280 miljoonaa. Tämän asian ei pitäisi olla kenellekään valtuutetulle yllätys, koska 2000-luvun alun jälkeen joka vuosi tässä valtuustossa on käyty samantapainen keskustelu. Ylijäämät ovat vaihdelleet 150:n ja yli 300:n miljoonan euron välillä vuosittain. Minusta olisi tärkeää, että tämä havainto siitä, että toistuvasti budjetin tulopuoli ylittyy valtavan suurilla summilla, pidettäisiin mielessä myös, kun arvioidaan suhtautumista esimerkiksi kaupunginjohtaja Pajusen täällä meille tämän asiakohdan alussa esittämiin arvioihin tulevasta kehityksestä. Kaikella todennäköisyydellä nytkin kaupungin johdossa aliarvioidaan tuloja ja yliarvioidaan menoja. Pankkipeli, tämä Euroopan hallitusten leikkauspolitiikka ja muu ovat kiistatta kyllä tuottamassa vakavia ongelmia talouteen myös Suomessa, mutta haluan vielä kerran korostaa, että leikkaamalla julkisia työpaikkoja ja palveluja ja ihmisten perusturvaa me vain voimme pahentaa sitä tilannetta, johon hallitukset ja pankkiirit ovat nyt Eurooppaa viemässä.

Valtuutettu Näre

Kiitos, puheenjohtaja.

Palaan nyt vielä toisen asteen aloituspaikkojen kysymykseen. Nyt Helsingille pitäisi olla luvassa toiselle asteelle tuhat uutta aloituspaikkaa, joita kaupunki on vuositolulla peräänkuuluttanut valtiolta. Kuulemani mukaan ongelmana kuitenkin tulee olemaan se, että nämä paikat tullaan jakamaan lähinnä sosiaali- ja terveysaloille. Jos näin tapahtuu, vaarana on se, että oppilaaksi päästään entistä huonommilla pisteillä ja opinnot keskeytyvät entistä useammalla kuin nyt, joka kolmannella.

Nytkin tänne hakeutuu muualta maasta opiskelijoita, koska muualla ei ole riittävästi sosiaali- ja terveysalan paikkoja, ja toisaalta täkäläiset nuoret eivät ole niin motivoituneita hakeutumaan alalle kuin missä määrin paikkoja olisi tarjolla. Toisen asteen opintoalojen koulutuspaikat jakaantuvat jo entuudestaan epätarkoituksenmukaisesti maassa, ja nyt vaarana on se, että tilannetta vain pahennetaan, jos Helsinkiin ei perusteta aloituspaikkoja monialaisemmin.

Lopuksi haluan nostaa esiin lasten ja nuorten huostaanotot, joiden vähentäminen kuuluu sekä budjetin tavoitteisiin että strategiaohjelmaan. Myös uuden lastensuojelulain painopiste on ennaltaehkäisyssä, varhaisessa tuessa ja avohuollossa. Se edellyttää myös muun muassa asiakkuussuunnitelmia ja läheisneuvonpidon kehittämistä, mitä sosiaalivi-

13.6.2012

rasto on jo alkanutkin tehdä. Sosiologina minulle on tullut sellainen vaikutelma, kuin suomalaista lastensuojelujärjestelmää olisi ylipäänsä vaimannut välttelevän kiintymyssuhdekulttuurimme pujottuminen myös lastensuojelutyöhön, mikä on tehnyt lastensuojelutyöstä laitospainotteista. Nyt perhehoidosta halutaan ensisijainen hoitomuoto, mikä kertoo siitä, että kiintymyssuhteiden merkitys lasten kasvun turvana aletaan tunnistaa.

Tarkastuslautakunta on aiemminkin edellyttänyt satsaamista perheiden kotipalvelujen saatavuuteen. Sen kustannukset ovat vain muutaman prosentin luokkaa lastensuojelun käyttömenoista, jotka olivat viime vuonna yhteensä 126,5 miljoonaa. Toimeentulovaikeudet ovat usein arjen hallinnan vaikeuksien taustalla, ja THL:n tutkimuksen mukaan pitkäaikainen toimeentulotukiasiakkuus lisää huostaanottoriskiä. Huostaanottojen ehkäisyssä tulisikin kiinnittää huomiota varsinkin yksinhuoltajien harkinnanvaraisen toimeentulotuen ehtojen helpottamiseen. Kuten valtuutettu Autti esitti, ehkäisevän toimeentulotuen osuutta toimeentulotukimenoista on varaa kasvattaa.

Sosiaali- ja terveysjaosto ei päässyt pureutumaan huostaanottojen yksityiskohtaisiin syihin tarkemmin. Suurimpia vanhempien kasvatuskyvyttömyydestä johtuvia syitä ovat päihde- ja mielenterveysongelmat, mutta kun mennään lasten käytöksestä johtuviin syihin, haluaisin nostaa esiin yhden näkökulman, josta en ole huomannut valtuustossa keskusteltavan.

Eräs keskeinen huostaanoton syy kouluikäisten kohdalla on koulunkäynnin laiminlyönti. Silloin, kun perusteluissa viitataan epämääräisesti sosiaalisiin ongelmiin tai lapsen sosiaalisen kasvun vaarantumiseen, kannattaa pistää hälytyskellot soimaan, sillä taustalla saattaa olla koulukiusaaminen, jota ei ole nimetty eikä ongelmaan riittävästi puututtu. Koulukiusaamisen käsittely lasten huostaanotolla koulupelkoon ja sosiaalisiin ongelmiin viitaten lienee etupäässä pienempien kuntien ongelma, mutta myös Helsingissä kannattaa olla tarkkana silloin, jos lapsi kärsii niin sanotusta koulupelosta eikä halua mennä kouluun. Koulukiusaamisella saattaa siis olla tässäkin mielessä kalliit seuraukset.

Lasten ja nuorten elämänlaadun parantaminen vaatii meiltä aikuisilta kykyä tunnistaa, kohdata ja puuttua heidän elämäänsä häiritseviin turvattomuustekijöihin. Näin tapahtuessa meidän kaikkien tulevaisuus on turvallisempaa.

13.6.2012

Valtuutettu Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse halusin käyttää puheenvuoron innovaatorahastosta. Raportissa todetaan, että innovaatorahaston toiminnan jatkamisen tarkoituksen mukaisuutta tulee vakavasti harkita ja että selkeää näyttöä rahaston tarkoituksen toteutumisesta ei tullut arvioinnissa esille. Minusta tuntuu, että tässä lähinnä ongelmana on se, että meillä ei ole selkeitä arviointikriteereitä ja odotuksia näille hankkeille. Lisäksi meillä ei selkeästikään ole tarpeeksi tiedotusta tällaisen innovaatorahastohakumahdollisuudesta ja sen olemassaolosta. Kun katsomme nyt näitä rahoituksen saajia, niin siellä määrärahoista lähes puolet on myönnetty kahdelle virastolle, terveyskeskukselle ja sosiaalivirastolle. Onko tämä tarkoituksenmukaista? Minä en näkisi, että innovaatorahaston toiminta täytyy lopettaa, vaan päinvastoin se pitäisi uudelleen suunnata ehkä pienemmille toimijoille, joita täällä on mukana myös.

Hyvääkin on saatu aikaa, esimerkkinä Kontulan vanhusten keskuksen case, jossa on parannettu elämänlaatua. Sekin on saavutus sinänsä. Lisäksi kaupunginkirjaston osalta on ideoitu keskustakirjastoa. Näkisin, että tällainen toiminta jatkossa on erittäin tärkeää. Nyt vain sitten tiedotusta tällaisen haun olemassaolosta ja avoimempaa arviointia. Lisäksi tässä todetaan, että 60 hanketta on rahoitettu, mutta tässä tarkastuslautakunnan arvioinnissa on pystytty arvioimaan vain 3 hanketta. Jos 60:tä on rahoitettu ja 3:a on arvioitu, niin siitä on aika paha vetää mitään kovin vahvoja johtopäätöksiä, mutta kehittämistä silti tarvitaan.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Haluan kiittää valtuutettuja hyvästä keskustelusta arviointikertomukseen liittyen. Aika moni on kyllä käsitellyt sellaisia asioita, jotka ovat tahtuneet vasta tänä vuonna, ja nythän käsittelyssä on oikeasti viime vuoden arviointikertomus, eli silloin tietenkään tarkastuslautakunta ei ole niitä asioita kertomuksessaan käsitellyt.

Valtuutettu Karin Taipale otti täällä esille sen kysymyksen näistä kaupungin rakennusmääräyksistä, että miten se vaikuttaa, ja esteettömyyskuvioista. Lautakunnan arviointikertomuksessa ei ole siihen puututtu, että pitäisi ikään kuin vähentää tätä esteettömyys, vaan on tuotu vain esille esimerkkinä se, mikä nostaa rakennuskustannuksia, ja

13.6.2012

yhtenä esimerkkinä mainitsin siis sen, että meillä on Helsingissä valtakunnallisia ohjeita tiukemmat ohjeet, kaupungin omat normit, jotka lisäävät niitä rakennuskustannuksia. Eli ei pidä nyt sekoittaa tätä arvo maailmaa toisenlaiseksi kuin mistä me olemme alun perin oikeasti puhuneet.

Täällä tehdyt toivomusponnet ovat kaikki muodoltaan sellaisia, että niihin ei ole tarkastuslautakunta sinänsä näkemystä. Nämä ovat sitten poliittisia asioita, ja jokainen valtuutettu itse ratkaisee sen, miten niistä päättää.

Innovaatorahastosta se, että jos luette tarkasti sen, mitä arviointikertomuksessa on sanottu, niin siinähan on viitattu siihen, että ikään kuin jos jotakin rahoitetaan, niin se pitäisi olla myös innovatiivista. Ei niin, että normaaliin toimintaan pyritään saamaan lisää rahaa innovaatorahaston kautta. Siinähan me korostamme sitä, että sillä pitäisi olla kunnolliset kriteerit, sitä pitäisi arvioida ja sitä pitäisi myös valvoa, tehdä ikään kuin sen projektin tai prosessin aikana myös seuranta siitä, miten niitä rahoja on käytetty. Jos oikeasti on tavoitteena ja on luvattu, että sillä pitäisi myös sitten lisätä yritystoimintaa Helsinkiin, niin siitä ei ainakaan löytynyt minkäänlaista näyttöä.

Kiitos.

Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)

En nyt halua osaltani pitkittää tätä keskustelua, mutta kun tarkastuslautakunnan puheenjohtaja kahteen otteeseen puheenvuorossaan mainitsi, että Helsingissä rakentamisen normit olisivat jotenkin keskimääräistä korkeammat kuin muualla valtakunnassa, niin tähän kohtaan halusin ehkä vähän tarkennusta tai sitten kaupungin johdosta apulaiskaupunginjohtajalta täsmennystä, että onko todellakin näin. Nimittäin viimeksi eilen sähköpostitse keskustelin Kalle Könkkölän kanssa, joka näistä rakentamisen normeista varmasti on aiheuttanut harmaita hiuksia joka suuntaan, ja hän vakuutti minulle, että Helsingille ei ole mitenkään korkeammat normit kuin muualla.

13.6.2012

211 §

Esityslistan asia nro 6

KULTTUURI- JA KIRJASTOLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Rauhamäki

Kiitän valpasta valtuuston puheenjohtajaa ja ehdotan sinne Laura Simikiä.

212 §

Esityslistan asia nro 7

LIIKUNTALAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Rauhamäki

Kiitos, puheenjohtaja.

Nina Adamsson.

214 §

Esityslistan asia nro 9

UUDENMAAN LIITON PERUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN 1.1.2013 ALKAEN

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

13.6.2012

Tässä on siis käsittelyssä Uudenmaan liiton perussopimuksen muutos. Helsinki on lausunnoissaan korostanut äänivaltaisuuden lisäämistä asukasmäärän perusteella. Asukasmäärä on toki tärkeä kriteeri, mutta ei ainoa. Maakuntatasolla pitäisi löytää ratkaisuja myös muista kuin vain kunkin oman kunnan näkökulmasta ja löytää myös jotakin yhteisiä tavoitteita ja ratkaisuja. Tässä suhteessa Helsingin rooli tälläkään hetkellä tässä Uudenmaan liiton alueella ei ole sanoisiko kovin kaunis eikä kovin suosittu muiden näkökulmasta, joten ehkä tätä muuta puolta kannattaa aika paljon miettiä.

Lisäksi kysymys on tietysti poliittisista luottamustehtävistä, ja sekä nykyinen että tässä nyt esitetty uusi perussopimus tarkoittavat käytännössä sitä, että valinnat suosivat suuria poliittisia ryhmiä ja jättävät tavallaan koko maakunta- tai Uudenmaan liiton alueella eräät pienemmät ryhmät täysin ulkopuolelle tästä päätöksenteosta.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämän perussopimuksen uusiminen on siinä mielessä merkittävä kysymys, että jos tämä sopimuksen uusiminen menee läpi, niin se saattaa merkitä sitä, että Uudenmaan liiton asema tässä tämän seudun suunnittelussa ja päätöksenteossa lisääntyy. Meillähan puuhataan tällä hetkellä metropolihallintoa, joka tarkoittaa, että Uudenmaan kuntien, miinus noin 3, 4 kuntaa, alueelle perustettaisiin toinen hallinto, jolla olisi suurin piirtein samat tehtävät kuin maakuntaliitolla pitäisi olla mutta joita maakuntaliitto ei pysty kunnolla hoitamaan. Meillä on sellainen tilanne, että eri kuntien asukkailla on erisuuruinen äänimäärä Uudenmaan liitossa sillä tavalla, että mitä pienempi kunta, sitä ikään kuin arvokkaammasta äänestä on kysymys, ja että erityisen suuri aliedustus on Helsingillä väkilukuunsa verrattuna. On selvää, että näissä olosuhteissa ei oikein voi ajatella, että Uudenmaan liiton seudun suunnittelussa olisi kovin merkittävä. Jos ajatellaan vaikkapa liikennekysymyksiä, niin jos kaikista Uudenmaan asukkaista enemmistö on ikään kuin joukkoliikennemyönteisiä, niin tämä vaalijärjestelmä saa aikaan sen, että siellä Uudenmaan liiton hallintoelimissä kuitenkin on enemmistö joukkoliikennevastaisia ihmisiä. Tämänkaltaisen epädemokraattisuus johtaa siihen, että Uudenmaan liitolla ei ole kovin suurta legitimitettiä. Nyt, kun seudun hallintoa pannaan uusiksi, niin tietysti liitossa on pieni hätä siitä, että mitenköhän sen käy, kun tulee kilpailevia järjestelmiä, ja senkin takia on herännyt ajatus siitä, että muutetaan tätä vähän suhteellisemmaksi niin, että erityisesti Helsingin äänimäärä lisääntyisi merkittävästi. Siinä samassa suhteessa lisääntyy Helsingin maksuosuus, mutta se nyt ei tässä paljon paina.

13.6.2012

Nyt ei ole ihan varma, meneekö tämä läpi sen takia, että ne joilla on yliedustus tietysti ajattelevat, että ? jatkossakin olisi yliedustus ollenkaan ajattelematta sitä, että jos samalla liitto menettää kaiken legitimitettinsä eikä sillä ole juuri tehtäviä, niin mistä he äänestävät sillä yliedustuksellaan. Joka tapauksessa minusta on tärkeää, että Helsinki hyväksyy tämän ja sitten jättää asian ikään kuin muitten päätettäväksi, että hyväksyvätkö he sen. Tässähän tarvitaan tämän läpimenemiseksi jäsenkunnista määräenemmistö.

Ledamoten Björnberg-Enckell (replik)

Kiitos.

Muistuttaisin siitä, että Uusimaa on varsin laaja maakunta, ja ymmärrän hyvin tämän puheen siitä, että legitimizeetti tulee tämän asukasmäärän mukaan tai tulisi ikään kuin sen mukaan, mutta pitää kyllä muistaa, että jotta se päätöksenteko olisi tehokasta, niin on tärkeää, että otetaan huomioon ne erityisolosuhteet, joita esimerkiksi saaristoisuus, tämä Uudenmaan pitkä saaristolinja ja myös tavallaan ne asukkaat siellä, jotka ovat hyvin erilaisissa liikenteellisissäkin olosuhteissa kuin tässä keskustassa, muodostavat. Jotta se Uusimaa kokonaisuutena toimii, niin olen kyllä sitä mieltä, että kyllä siellä tarvitaan tällaista tavallaan positiivista diskriminaatiota sen pienen periferian suhteen, koska se periferia on erittäin laaja.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Näkökohdat, joita tässä valtuutetut Soininvaara ja Björnberg-Enckell ovat tuoneet esille, mielestäni molemmat puoltavat kyllä sitä, että me tarvitsemme tähän Helsingin seudulle tai kenties jotenkin muuten määritellylle alueelle tällaisen metropolihallinnon, jossa edustajat valittaisiin äänestäjien toimesta esimerkiksi kuntavaalin yhteydessä ja jolloin se edustajien rooli ei ole edustaa siellä vain ahtaasti sitä oman kuntansa ja yleensä lähinnä kunnan hallituksen tai kunnan ylimmän johdon mieli-pidettä vaan ottaa huomioon kaikki ne seikat, joista tässä edellisissä puheenvuoroissa puhuttiin, ja puntaroida niitä ja löytää järkeviä ratkaisuja. Me olemme sillä tavalla tietysti erikoisessa tilanteessa, että nämä metropolihallintoa ja yleensäkin maakuntaitsehallintoa koskevat kaavailut ovat tässä kuntauudistuksen tohinassa pahasti jääneet jälkijunaan ja niitä kannattaisi nyt kyllä kiirehtiä, ja toivottavasti niitä kiirehditäänkin.

13.6.2012

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Hakasen puheenvuoroon totean sen, että tässä kuntauudistuksessa, jota nyt tehdään, erityisesti myös selvitetään tätä Helsingin alueen, jota jotkut kutsuvat metropolialueeksikin, hallintoa ja mahdollisia erilaisia tämän tyyppisiä järjestelyjä kuin mitä Hakanen toi esille.

216 §

Esityslistan asia nro 11

MELLUNKYLÄN TONTTIENTÄ 47021/2 - 4, KORTTELIN 47035, TONTTIENTÄ 47042/4 JA 5 SEKÄ 47043/1 YM. ALUEIDEN (KOTIKONNUNTIENTÄ VARREN ALUE) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12017)

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Haluan kiitoksena todeta, että asemakaavassa on varattu pysäköinti-alue kuorma-autoille. Kuorma-autojen pysäköintialueesta on Helsingissä suuri pula. Tavarankuljetus on kuitenkin keskeinen toiminto kaupungin toimivuuden kannalta. Kaupunkisuunnitteluvirastossa olisi varmaan tarpeen tehdä kokonaisvaltainen selvitys kuorma-autojen paikoitustilanteesta ja ryhtyä sen pohjalta tarpeellisiin kaavoitustoimenpiteisiin. Tämä ei nyt ollut mikään toivomusponsi vaan tällainen ajattelu asian johdosta.

13.6.2012

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Minerva Krohn
puheenjohtaja
ordförande

Antti Peltonen
vs. päätösvalmisteluyksikön päällikkö
stf. chef beslutsberedningsenheten

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Risto Rautava
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Johanna Sumuvuori
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot